

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

21 Ekim 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Yeni yasama yılında Komisyonun çalışma usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin görüşme

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

**1'inci Toplantı
21 Ekim 2021 Perşembe**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 11.06'da açıldı.

Yeni yasama yılında Komisyonun çalışma usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 12.57'de toplantıya son verildi.

21 Ekim 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.06

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli Komisyonumuzun emekçileri, çok değerli basın mensupları, çok değerli uzman arkadaşlar, çok değerli hanımefendiler, beyefendiler; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum. (*)

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Yeni yasama yılında Komisyonun çalışma usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin görüşme

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yeni Meclis döneminin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Allah izin verirse, inşallah Komisyonumuz da bu dönem de yoğun bir biçimde çalışmalarına devam edecek. Bugün yeni yasama döneminin ilk toplantısını yapıyoruz. Vekillerimizin, biliyorum, çok yoğun programları var. Bu yoğun programları arasında zaman ayırıp geldikleri için ben tek tek şükranlarımı sunuyorum. Gerçekten Komisyonumuzun önemi, Komisyonumuzun yaptığı çalışmalar zaman içerisinde daha çok anlaşılıyor, daha çok fark ediliyor.

Komisyonumuz geçen sene kuruldu ve bu sene aslında 2'nci yılı. Bunu şuradan hatırlıyorum: Ben geçen sene corona olmuşum, 1'inci coronayı ve o dönemde biz toplantı yapamamıştık. Bu sene de geçen hafta toplantı yapacaktık fakat yeniden, 2'nci defa corona oldum, toplantıyı yapamadık.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok geçmiş olsun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun, sağ olun Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, bugün toplandık. Bugün toplanma sebebimiz, yeni yasama dönemindeki Komisyonumuzun çalışmalarının takvimini yürütmek. Bugün Komisyonumuzun çok değerli üyelerini dinlemek için buradayız. Bildiğiniz üzere sosyal medya yasasıyla ilgili çok önemli tartışmalar var, çok önemli konular var. Bu konularda sizleri dinlemek istiyoruz ve inşallah sizlerle beraber bir demokratik olgunluk ve uyum içerisinde bu yasalara Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak en yüksek düzeyde katkı vermek en büyük hedefimiz, amacımızdır.

Çok değerli milletvekillerim, sözlerimi size bırakmadan önce birkaç hususun müsaadenizle altını çizmek istiyorum. Biliyorum yoğun programlarınız var, corona şartlarında da toplantıyı olabildiği kadar herkesi dinleyip kısa tutmaya çalışacağım. Daha sonra yine yoğun bir şekilde toplantıları yapacağız. Yeni yasama döneminin ilk toplantısının da hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Çok değerli milletvekillerim, geçen bir senelik süre bize şunu gösterdi: Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde tam ekim ayından ekim ayına biz toplam 9 toplantı yapmışız. Adalet Bakanlığının temsilcilerini ve Bakanımızı dinledik. İçişleri Bakanımızı ve İçişleri Bakanlığının temsilcilerini (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

dinledik. Ulaştırma Bakan Yardımcımızı dinledik. Yine, Kişisel Verileri Koruma Kurul Başkanımızı dinledik ve yine Türkiye Büyük Millet Meclisinden AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Naci Bostancı Hocamızı bir iletişimci gözüyle, hoca, uzman sıfatıyla dinledik. Komisyonumuza başta çok değerli milletvekillerim olmak üzere katkı veren tüm yetkililere teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerim, çok değerli arkadaşlar; bildiğiniz gibi, dijital çağ başlamıştır. Salgın süreci dijital çağı on yıl belki de daha fazla erkene çekmiştir. Yaşadığımız gelişmeler özellikle teknolojiadaki ve iletişimdeki gelişmeler gerçekten baş döndürecek vaziyettir ve hepimizin bildiği, alıştığı hem geleneksel yapıların değişmesi hem davranış kalıplarının değişmesi anlamında çok çok önemli değişimlere gerçekten şahitlik yapmaktayız ve izlemekteyiz.

Özellikle 4 Ekim tarihinde yaşanan WhatsApp, Instagram ve Facebook platformlarında ortaya çıkan bağlantı sorunları gerçekten bizim üzerinde durmamız gereken bir soruna işaret etti. Bizim Komisyonumuzda en başından beri –ben bununla çok iftihar ediyorum- iktidar muhalefet gerçekten büyük bir uyum içerisinde çalışmaktayız. Bu demokratik olgunluğa sizlerin huzurunda şükranlarımı sunmak isterim. Hem WhatsApp’ın sözleşme dayatmasında hem bütün kriz zamanlarında büyük bir olgunluk içerisinde biz bu süreçleri yönetmeye çalıştık. Tabii ki farklı görüşlerimiz var, tabii ki dünyaya farklı pencerelerden bakıyor olabiliriz ama Türkiye’nin demokrasisine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma düzeni, uyumu ve kendi aramızdaki ilişkiler bütününe baktığımızda bu, gerçekten çok çok önemli bir olgunluktur, bunun için tekrar tekrar şükranlarımı sunmak istiyorum.

Çok değerli milletvekillerim, bu 4 Ekimde yaşanan krizde aslında hepimizin aklına gelen şuydu: “Bu kişisel verilerimiz acaba çalındı mı? Kişisel verilerin korunması ne kadar önemli? Bu uygulamalarda acaba bir sızıntı mı var? Acaba burada yaşanan bir başka problem mi var?” şeklindeki hassasiyetler çok çok önemliydi ve biz bu sorunu bir kez daha yaşadık ve burada bir kez daha, yerli uygulamaların, kişisel verilerimizin korunmasının önemini bir kez daha anladık. Bu platformlar her ne kadar bilgi paylaşımı ve haber alma imkânlarını sağlasa da teyit edilmemiş bilgilerin özellikle sosyal medya kullanıcıları tarafından çok hızlı ve kontrolsüz bir şekilde sunulması, asılsız bilgi paylaşımlarının milyonlarca kullanıcı tarafından görülmesine, tekrar paylaşılmasına ve neticede kamu düzeninin bozulmasına kadar giden sorunlara yol açmaktadır. Her toplantımızda biz bunu ısrarla gündeme getirdik. Bizim Komisyonumuzun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin en çok üzerinde durduğu husus kişisel verilerin korunmasıdır. Demokrasimizi ve siyasetimizi rehin almak isteyen ulus aşırı şirketlere karşı bizim gerçekten bir birlik beraberlik içerisinde hem demokrasimizi korumak hem de özgürlük-güvenlik dengesini sağlayarak yol yürümемizin önemli olduğunu bir kez daha görüyoruz ve yaşıyoruz.

Bilen ile bilmeyen, iyi veya kötü, doğru ile yalan, enformasyon ile dezenformasyon arasındaki farkın belirsizleştiği sosyal medya ortamlarında popüler kültürün ve trendlerin etkisiyle paylaşım rüzgârına kapılan herkes kaynağı bilinmeyen bilgilere, videolara, ses kayıtlarına ve haberlere muhakeme etmeden inanıyor ve bunları düşünmeden paylaşıyor. Dolayısıyla da var olan bilgi kirliliğine hepimiz bilerek ya da bilmeyerek hizmet etmiş oluyoruz. Bu sebeple yalan haber günümüzde mücadele edilmesi gereken sorunların en başında gelmektedir. Yalan haber meselesinde de, biliyorsanız, farklı istatistikler var. Türkiye, yalan haberin en çok dolaşıma sokulduğu ülkelerden bir tanesi.

Dünya genelinde yaygın bir eyleme dönüşen popülist siyaset bilgi kirliliği sorununda önemli bir etkidir. Çarpıtılan gerçekler üzerinde yapılan siyaset toplumların radikal kutuplarda konumlanmasına yol açmaktadır. Özellikle Amerika seçimlerinde, şu anda Fransa’da ve Almanya seçimlerinde bu popülist siyasetin oluşturduğu kutuplaşmanın ülkelerin demokrasisini nasıl aşağıya doğru çektiğini hep beraber gördük. Başkalaşan popülizm, siyasetin de ötesinde yaşamın alanlarını, yaşamın kendisini gerçekten etkilemektedir ve toplumsal tansiyonu yükseltmektedir. Bu olgu halkın gerçek sorunlarının yerine yapay

sorunlar yaratılmasına ve ideolojik kutuplaşmalara neden olmaktadır. Ülkemizde de neredeyse her gün sosyal medyada yaşanan dezenformasyon, herkesin burayı hesapsız bir alan zannetmesi nedeniyle daha somut olarak ortaya çıkmaktadır. Kişilerden, kurumlardan, partilerden öte burada yapılan bilinçli ya da bilinçsiz eylemlerde toplum mühendisliğine soyunulduğunu görmekteyiz.

Bu meseleyi her zaman konuştuk, bir kez daha değerli milletvekillerime arz etmek istiyorum: Dijital dönüşüm, dijital dünya siyasetin üstünde bir konudur, partilerin üstünde bir konudur ve burada sadece iktidar muhalefet gerilimi bağlamında düşünülmeden muhakkak bu konuda bizim ortak akılla, demokratik kültür çerçevesinde adımlar atmamız gerekiyor. Bu noktada, Sayın Cumhurbaşkanımızın ısrarla söylediği “yalan terörü” “dijital faşizm” “dijital sansür” konularında ben gerçekten toplumda da önemli bir farkındalık oluştuğunu görmekteyim.

Hepiniz gibi ben de yaz döneminde kendi seçim bölgemdeydim, Hatay'daydım. Sokağın bir talebi var: Sokak özellikle sosyal medyadaki bu tartışmalar konusunda rahatsız ve burada bir düzenin sağlanması, bir standardın getirilmesi konusunda gerçekten sokağın bir talebinin olduğunu değerli heyetinize belirtmek isterim. Demokratik değerlerden asla uzaklaşmadan, evrensel normları asla ıskalamadan, Batılı ülkelerdeki örneklerden ders çıkararak bir düzenleme yapmamız gerektiğini sanıyorum hepimiz kabul etmiş durumdayız. Yani özetle, bizim Türk demokrasisi içerisinde sürekli söylediğimiz -iktidarın da muhalefetin de- muasır medeniyet seviyesi düzeyine çıkma, demokrasi kültürünün yaygınlaşması, demokrasi standartlarının yükseltilmesi ve bu anlamda Türkiye'nin demokrasi saatinin Avrupa'nın demokrasi saatine ayarlı bir biçimde ilerlemesinin önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bu noktada çıkış noktamız demokrasinin korunmasıdır, kişisel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır, kişisel verilerin Türkiye'de kalmasının sağlanmasıdır ve kamu düzeninin sağlanması ve zaman zaman ulusal güvenlik problemine dönüşen konularda gerçekten Meclisimizin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesidir. Mesele kişiler değildir, mesela genel başkanlar değildir çünkü burada şunu çok net olarak görmekteyiz: Sosyal medyanın başlangıçta bir düşünce özgürlüğünü, ifade özgürlüğünü teyit etmek ve konvansiyonel medyanın yanında bir alternatif ifade alanına dönüşmesi çok çok önemliydi fakat geldiğimiz noktada bu yapıcı etkisinin yerine daha fazla yıkıcı etkisinin olduğunu ve özellikle Amerika'daki Kongre baskını sırasında tartışmaları gördük. Ayrıca son günlerde sosyal ağların çok tartışılmaya başlanmasıyla beraber bu sosyal ağ sağlayıcılarının kimi çalışanlarının yaptığı açıklamaları ben yüce heyetinizin takdirlerine sunuyorum, bunları sizler zaten ifade edeceksiniz.

Çok değerli milletvekillerim, sözlerime son vermeden önce bir hususu daha çok değerli heyetinize arz etmek isterim. Geçtiğimiz sene yaptığımız düzenlemeyle şirketlere temsilci atama zorunluluğu getirdik ancak -şunu özellikle gazeteci arkadaşlara belirtmek isterim- şu anda muhatap yok ve kâğıt üstünde muhataplıklar var fakat fiilen burada temsilci bulundurmak, çalışanları bulundurmak ve... İster yani bu meseleyi... Burada herkes beni tanıyor, tavrımızı da biliyor. Tabii ki birbirimizin beğenmediğimiz fikirleri olabilir ama burada şunu açıklıkla belirtmek isteriz: İktidardan da muhalefetten de tüm milletvekillerimizin bu konuda eleştirileri var, şikâyetleri var. Mesele kişisel değil, kişisel kaygılarımızı aşan bir problemle karşı karşıyayız, diyoruz ki: “Bu hesapla ilgili bir problem var fakat muhatabınız kim, bununla ilgili kim işlem yapacak?” maalesef bu noktalarda problem var. Bizim talebimiz çok nettir: Hem Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak hem iktidar partisi milletvekilleri olarak hem de Komisyon olarak Facebook'un, Twitter'ın, Instagram'ın Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de, İspanya'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde nasıl fiziken, hukuken, yönetsel olarak muhataplığı varsa ve orada bir ofisleri varsa, bir adresleri varsa Türkiye'de de en kısa zamanda, kâğıt üstünde kalan bu temsilciliklerin gerçekten fiziken de olmasını istiyoruz. Bu, Komisyon olarak bizim en çok üzerinde durduğumuz hususlardan bir tanesidir.

Türkiye gibi sosyal ağ kullananların sayısının en yüksek olduğu ülkelerden ve sosyal ağlarda en çok zaman geçiren ülkelerden biri olarak sanırım bunu talep etmek hepimizin en doğal hakkıdır, demokratik hakkıdır. Bu çerçevede, sosyal medya platformlarının Türkiye temsilcilerini Komisyonumuzda bu yasama yılı içerisinde dinlemeyi planlıyoruz. Bu vesileyle buradan bir kez daha çağrıda bulunuyorum: Lütfen kâğıt üzerinde kalan temsilciliklerinizi fiziken de ve buradaki personelinizle ve bizim gerçekten sorunları iletmemiz karşısında bir muhatap bulmak noktasında bu ağ temsilciliklerinin burada açılmasını bir kez daha talep ediyoruz. Ve ilk olarak, Komisyon üyelerimizin de ısrarla söylediği, talep ettiği bir hususu gerçekleştireceğiz. İlk olarak tarihi netleşen toplantımız 4 Kasım 2021 tarihinde Facebook Türkiye temsilcisini Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonumuzda dinleyeceğiz ve inşallah önümüzdeki dönemde, daha sonra da diğer sosyal ağ sağlayıcılarını burada görmek istiyoruz, bunun önemli olduğunu düşünüyoruz. Eğer bir ortaklaşma olacaksa muhakkak bunun önce iletişim düzeyinde, asgari düzeyde bir muhataplığın geliştirilmesinin önemli olduğunu belirtmek isterim.

Değerli milletvekillerim, sizin de eminim çok merak ettiğiniz bu sosyal medya yasasıyla ilgili ne durumda olduğumuzdur. Bu konuyla ilgili çalışmaların devam ettiğini belirtmek isterim. Bu sosyal medya yasası bir “yasaklama, sansür yasası” asla olmayacaktır, bunun bir kez daha altını çizmek isterim. Almanya’da, Fransa’da nasıl bir uygulama varsa, demokrasi ve güvenlik dengesi içerisinde, kamu düzenini bozmadan ve kişisel hakları, özgürlükleri koruyarak bir düzenleme yapılması gerektiğine inanıyoruz.

Özetle, bu yasaya Türkiye Büyük Millet Meclisi öncülük edecektir, Komisyonumuz öncülük edecektir. Benim ısrarla üzerinde durduğum -sanırım sizler de katılırsınız- bu ulus aşırılaşan sosyal ağların kendilerini ulusal parlamentoların üzerinde görmeleri, kendilerini layüsel, dokunulmaz görmeleri, kendilerini siyasetin üstünde görmelerini biz doğru bulmamaktayız çünkü burada kendilerini Türkiye Büyük Millet Meclisinin yerine koyarak, kendilerini mahkemelerin yerine koyarak, yargının yerine koyarak, kendilerini yürütmenin yerine koyarak karar almalarını doğru bulmamaktayız. Bir de meselenin şu boyutu vardır: Özellikle gençlerimiz ve çocuklarımız bakımından bu meselelerin biz çok çok önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bugün bu konuya girmeyeceğim, önümüzdeki toplantılarda bu konuları uzmanlarımızdan da dinleyeceğiz, sizlerin de fikirlerini alacağız. Özellikle bazı platformlarda bazı dizilerin yaygın bir biçimde izlenmesi ve buradaki temel insan haklarına, özgürlüklere ve hayatın olağan akışına ters bir şekilde reyting kaygısıyla, reklam kaygısıyla ve izlenme kaygısıyla bazı dizilerin olmasını ben hepimizin takdirlerine sunuyorum.

Yasayla ilgili çalışmalar devam etmektedir ve inşallah bu yasayla ilgili somutlaşmalar olduğu zaman biz de Komisyon olarak bunları değerlendireceğiz. Ben önümüzdeki dönemde neredeyse her hafta toplantı yapmamız gerektiğini düşünüyorum ve noktada uzmanları burada dinlemek, bu konuda çok çok önemli. Yaz döneminde hem değerli milletvekillerimizin hem uzmanların bize karşı çok sayıda talebi geldi ve onlar kendilerinin gelip Komisyonunda konuşmak istediklerini, Komisyonun kendilerini dinlemesi gerektiğini ifade ettiler. Biz de bazı kurumlar başta olmak üzere bu konuda yetkin kişileri inşallah dinleyeceğiz ve bu noktada Komisyonumuz hem Türkiye Büyük Millet Meclisi hem de milletimizin bu konularda daha farkındalık oluşturmak, özellikle gençlerin sosyal medya kullanımı, okur yazarlığı konusunda, eğitimi başta olmak üzere bu konularda fikrî hür, vicdanı hür olarak çalışmalarını yürüteceğimizi belirtmek isterim.

Değerli milletvekillerim, beni sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum. Şimdi, ben, sözü sizlere bırakıyorum ve bu konuda sizin hem yasayla ilgili hem önümüzdeki yasama dönemi içerisinde Komisyonumuzun çalışmalarıyla ilgili katkı, görüş, fikir, kritik ve eleştirilerinizi almak isteriz.

Ben, kıymetli zamanınızı ayırıp geldiğiniz için çok çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok geçmiş olsun, öncelikle geç öğrendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun, sağ olun Tuncay Başkanım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok geçmiş olsun, şifa dilerim. Şimdi nasılsınız, çok iyi görünüyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Valla, corona beni sevdi galiba. Buradan şunu belirtmek isterim: Çok teşekkür ederim nezaketinizden arkadaşların pek çoğu aradı zaten.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok geçmiş olsun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben ikinci kez corona oldum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, siz bir geçirmiştiniz, ben o nedenle...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, ben, 2 Sinovac, 2 BioNTech olmama ve antikoruma olmasına rağmen, ikinci kez corona oldum ama suç bende çünkü dedim ki galiba ben artık coronayı atlattım, salgın da bitti, dedim; maskeyi çıkarttım, mesafeye önem vermedim ve ikinci kez corona oldum. Birinciye göre ikinci daha kolay geçti ama tabii, yani ben bir kez daha -hepiniz çok değerli büyüklerimsiniz- basın aracılığıyla kamu oyuna salgının geçmediğini, maskeye, mesafeye dikkat edilmesi gerektiğini, hijyene dikkat edilmesi gerektiğini ve aşı olmayan gençlerimizin de bir an önce aşı olmaları konusunda ben ricamı belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok geçmiş olsun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim Tuncay Başkanım.

Evet, sözü Abdullah Bey'e veriyorum.

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli konuklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum ki son dönemlerde en çok yani en büyük sorun olarak karşımıza çıkan internetin kesilmesiyle ilgili verilerin akmasına ilişkin hususun ne kadar önemli olduğunu ve âdeta su ve havanın kesilmesi gibi ciddi şekilde toplumu etkilediğini ne yazık ki hep beraber yaşadık.

Tabii -sizin de buyurduğunuz gibi- aslında dünya artık bir dijitalleşme sürecini yaşıyor ve çok ciddi gelişmeler var, çok hızlı gelişmeler var. Bunun yanı sıra ulusların, bütün ülkelerin hukuk sistemlerinde bu dijitalleşmeye ulaşmak açısından, kendi hukuk sistemlerinde, kendi yaşamlarında çok ciddi değişikliklere gittiklerini de hepimiz çok net bir şekilde görüyoruz fakat ben şunu hemen konuşmamın başında belirtmek istiyorum ki biz ne yazık ki -biraz önce sizin de belirttiğiniz gibi- bu Dijital Mecralar Komisyonuna gelecek olan internet yasasıyla ilgili olan kısmında ben bir milletvekili olarak onun önceki sürecinde de yer almak istediğimi belirtmek isterim. Nedeni de şudur: Çünkü bu, esasında toplumun tamamını, ülkenin geleceğini, bütün halkların geleceğini etkileyecek olan bir yasa yapma süreci. Dolayısıyla, bu bütün partilerin, bütün kamu oyunun ve sivil toplum örgütlerinin, her kesimin esasında bu yasa yapma sürecinde yer alması gerektiğini belirtmek istiyorum. Bu süreç yani âdeta önümüzdeki...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, pardon bir parantez açayım, ben zamanı almamak için girmedim. Bu yasa yapım sürecinde bütün muhataplarımızı, paydaşlarımızı, “network”ün içindeki herkesi dinleyeceğiz. Ben hani size sözlerinizi almamak bağlamında söyledim. Bunu belirttiniz, teşekkür ediyorum yani muhakkak Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Komisyonumuz yasa yapım sürecinde en başta olacak ve burada tüm muhataplarımızı dinleyeceğiz. Yani bunun altını çizmek istiyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Teşekkür ediyorum. Yani öyle olması gerektiğini biz de düşünüyoruz. Özellikle ben de belirtmek istedim bu hususu.

Yalnız ben başka bir hususu daha dile getirmek istiyorum. Şimdi, artık dijitalleşme süreciyle birlikte dünyada artık bütün yaşanan olaylar, suçların takibi olsun, dünyadaki mevcut olan ticaretin gelişimi olsun birçok anlamda artık sınırı aşan bir ortamla, bir dünyayla karşı karşıya olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Bir diğer husus, şimdi sadece ve sadece internet yasasındaki bir değişiklikle bu işin çözülebileceğine de inanmıyoruz çünkü nedeni de şudur: Şimdi, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi, mesela, dijital emek olayı gibi bir olayla biz artık karşı karşıyayız. Yani bu sadece mevcut olan internet yasasının belli başlıklarını değiştirmekle artık bu işe çözüm getirmeyeceğimizi de söylemek istiyorum. Nedeni de şudur: Bakın, mesela, Fransa’da ve birçok ülkede özellikle bu internet olayıyla, erişimle ilgili çalışan kişilere erişime ulaşmama hakkı diye bir hak üzerinde tartışılıyor. Nedeni de şudur: Mesela, iş hukuku açısından da gerçek anlamda bu tür gelişmelerin yasalara artık alınması ve yasalarda yer edinesine ilişkin birtakım olaylarla karşı karşıyayız.

Değerli Başkan, diğer bir önemli husus da şu: Şimdi, bakın, artık tıp alanında da ciddi bir şekilde bu dijital olayın çok geliştiğini biz görüyoruz. Mesela, beyne takılan çiplerle ilgili olan sorunlar var, duyma meselesiyle ilgili olan sorunlar var ve bunların, en son yaşadığımız meseleyle ilgili internetin kesilmesi ve başka bir merkez tarafından yönlendirme meselesi de çok ciddi bir şekilde bir hukuki güvenlik ve ulusları aşan oranda birtakım güvenlik sorunlarıyla da aslında toplumun karşı karşıya kaldığı bir süreç ile karşı karşıya kalacağımızı düşünüyorum. Bir defa dijital dünyaya bağımlı olmak aynı zamanda hukuki güvenlik ilkesini de beraberinde getiriyor çünkü bakın, biz günlük yaşamımıza başladığımız andan itibaren biz sabahdan akşama kadar bütün yaşamımızı, neredeyse yaşamımızın yüzde 80’ini, yüzde 90’ını bu dijital dünya üzerinde icra ediyoruz ve bu şekilde devam ettiriyoruz.

Şimdi, tabii, bunlarla beraber Türkiye’de yine bu altyapıyla ilgili bazı sorunlar var, onları da burada dile getirmek istiyorum. Özellikle bu bulut bilişimi 5G’den faydalanma meselesiyle ilgili bir sorun var aslında. Bu veri merkezlerinin bizde olması yani bu ülkede olmasına ilişkin de birtakım çalışmaların yapılması gerektiğini belirtmek istiyoruz. Bakın, Türkiye’de internet erişim noktaları -anladığım kadarıyla ve yaptığım araştırmalar sonucunda- sadece 2 noktada olduğunu söylüyoruz. Bu da genelde ülkenin batı yakasında olan bir şey. Şimdi, büyük bir ülke, doğuya da o bölgelere de bir şekilde bu internet erişim noktalarının yapılması ve bu yönde de ciddi bir şekilde bir kaynağın ayrılması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Değerli Başkan, bir diğer husus, şu çok önemli: Dijitalleşmiş bir dünyada yer almanın yolunda gerçek anlamda güvenlikçi politikalarından vazgeçmek gerektiğini belirtmek istiyoruz. Şimdi, coğrafyamızda şöyle bir gerçek var: Hâlâ Orta Çağ’dan kalan bir yönetim şekliyle maalesef yönetiliyor. Bunun için de özgürlükçülerin özgürlüklerinin gerçek anlamda üst boyuta çıkarılması ve güvenlikçi politikalarından vazgeçilmesi çünkü artık dünya gerçek anlamda sınırı aşan bir şeyle karşı karşıya. Bu nedenle de bu ortamın sağlanması ve beyin göçünün özellikle önüne geçilmesi için de hukuk sistemimizde bu Dijital Mecralar Komisyonunda getirilebilecek olan bu kanun tekliflerinde ve kanun tartışmalarında bu ölçütün gerçek anlamda dikkate alınması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Ben, fazla da uzatmak istemiyorum. Bir diğer husus ise şu: Şimdi, özellikle, bu dijital saldırılara ilişkin olan husus var. Siber güvenlik ara noktalarının oluşturulması gerektiğine ilişkin çalışmaların yapılması gerekiyor. Özellikle, yerli ürünlere ilişkin halkın bir defa bir güven sorunu var. Bu güven sorununun ortadan kaldırılması için de yine çok önemli olan bir husus: O güvenlikçi politikalardan vazgeçmemiz gerekiyor çünkü biz, şimdi, bu mevcut olan bu saldırılara karşı bir katman oluşturabilmemiz için de herkesin güvenmesi lazım, herkesin bu ortamı kabullenmesi lazım ve yerli ürünleri de sahiplenmesi gerektiğini ben belirtmek istiyorum. Şimdilik söylemek istediğim hususlar bu.

Bir noktayı da ben sizinle paylaşmak isteyip ondan sonra sözlerime son vereceğim. Özellikle, suçların takibi açısından da yine bu alanda da bir kanun teklifinin ya da bir kanun çalışmasının yapılması gerekiyor. Çünkü artık, -dediğim gibi, biraz önce de belirttiğim gibi- sadece ve sadece sınırlarla sınırlı olmadığını belirtmek istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum sabırla dinlediğiniz için.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Çok teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, düğmeye basan, Ahmet Bey. Ahmet Bey'e söz vermeden önce daha önceki toplantılarda çok tekrar ettik, o konulara girmiyorum. Özellikle kadına şiddet, cinsel istismar, çocuklarla ilgili istemediğimiz olayların yaşanması, yani sosyal medyanın, sosyal ağların maalesef böyle kötülüğün merkezi hâline gelmesini hep beraber görüyoruz. Yani, gerçek hayatta suç olanın sanki sanal dünyada suç değilmiş gibi görülmesi. Tabii, burada, bu medya okuryazarlığının, sosyal medya okuryazarlığının çok çok önemli olduğunu düşünüyorum ben. Ahmet, kusura bakma, bir cümle daha söyleyeceğim. Belki de Millî Eğitim Bakanımızı hemen çağırıp özellikle ilkokullardan ders kitaplarına girerek, belki dersler açılarak bu konularda gerçekten farkındalık oluşturacak bir eğitim yapmak gerektiğini düşünüyorum. Yani, ben, şimdi, söylemeyeceğim ama diyelim ki siz Twitter'a Hatay diye yazdığımızda karşınıza çıkan siteleri hepimiz biliyoruz. "Yozgat" diye yazdığımızda ya da "Zonguldak" diye yazdığımızda ya da "İzmir" diye, "Ağrı" diye yazdığımızda maalesef orada, -yani kayıtlara girmemesi için söylemiyorum- birtakım gerçekten başka sitelerin, toplumu istismar etmek isteyen, ondan sonra gençlerimizi ve gerçekten toplumun düzenini yıkmak isteyen birtakım şeylerin, yani çocuk istismarı, kadına şiddet, cinsellik, bu konularda bir şeyin, yani sınırsız bir düzenin olduğunu görüyoruz. Yani, başta olmak üzere, bu konular sadece siyaset kurumunun değil, aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarının da bu konularda bence muhakkak inisiyatif alması gerektiğini ve sosyal ağların bir denetimsizlik, başıboşluk ve özellikle kadına şiddet, cinsel istismar, çocuk tacizi, çocuk istismarının merkezi hâline gelmesini biz doğru bulmamaktayız. Bu, hem hukuken hem ahlaken hem vicdanen hem de bir insan olarak her şeyden öte, yani çok çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Ben sözü Başkanvekilimiz Ahmet Bey'e veriyorum.

Buyurun.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; ben de her birinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Başkanım, evvela size tekrar geçmiş olsun diyorum.

Sizin de konuşmanızın başında yaptığınız muhasebe gerçekten bence kaydadeğerdi. Burada da bizi takip eden basın mensupları aracılığıyla da gerçekten Dijital Mecralar Komisyonunun Meclisimizin en yoğun faaliyet gösteren ihtisas komisyonu olması bizim açımızdan büyük bir mutluluk. Türkiye'nin geleceği bakımından, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu süreçlere olan yaklaşımını ifade etmesi bakımından çok değerli. Bu toplantılarda tabii, hem icradaki arkadaşlarımızı dinledik, bu icra faaliyetlerini yürütürken Türkiye'nin dijital dönüşümünün nerede olduğunu dinledik. Zaman zaman konunun uzmanı kişileri dinledik ve sizin konuşmanızdan da anladığım, önümüzdeki dönemde bu

dijital mecraların en önemlilerinin Türkiye temsilcilerini burada misafir edip bu mecraların Türkiye’de yürüttüğü çalışmaları, son çıkardığımız yasayla birlikte oluşan muhataplık ilişkisinin gelişimini -Tuncay Bey’in de vurguladığı birtakım eksiklikleri biz de tespit ediyoruz- son derece demokratik bir ortamda, bir yönetim prensibi içerisinde bu şirketlerle bunları tartışan, konuşan bir yapıyı önümüzdeki dönemde Komisyonumuzda kuracağız. Bence bu önemli bir durum.

İkincisi de gerçekten her bir milletvekillimizin katkı sunması gerektiğini düşündüğüm alan da çok dinamik, hızla gelişen, bu şirketleri ve yasa koyucuları da aşan bir mecra dijital platformlar. Bu gelecek trendlerini de biz burada sıcak sıcak bir yasayı konuşurken ya da bir olay meydana geldiği zaman ani bir tepki vermemiz gerekirken değil de rutin toplantılarımızda bu gelecek trendleri hakkında her bir milletvekilimizin bilgilendirilebileceği bir ortamı oluşturabilirsek -sizin konuşmanızdan anladığım, buna da önümüzdeki çalışma takvimimizde önemli bir yer ayıracağız- bunun da bizim zihnimizin şekillenmesi, yasaları daha verimli bir şekilde ortaya koyabilmemiz bakımından değerli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, kamuoyuna da çok güzel yansımaları oldu. Teknofest Festivali’ne ben de katıldım ve orada özellikle bu dijital mecralar... Tabii, bizim sadece sosyal ağlar üzerinden yorumlama gibi bir eğilimimiz var ama bunları aşan bir konu tabii ki dijital mecralar, değişik toplantılarımızda bunu da vurguladık. Son derece başarılı genç girişimciler var, bence bunlardan da bir liste oluşturarak zaman zaman da hem bu alanın gelecek trendlerini hem bu gelecek trendlerini oluşturan ticarileşen yeni fikirleri, ülkemizdeki fikirleri ve tabii ki buradaki büyük oyuncuların dinlediğimiz bir üçlü boyut oluşturabilirsek önümüzdeki çalışma dönemimizde, yarın öbür gün yasalarımızı olgunlaştırırken ya da dünyada meydana gelen olaylara tepki oluştururken, Komisyon olarak fikrimizi ifade ederken zihnimizin daha doğru şekillendiği bir atmosferde bunları yapabiliriz diye düşünüyorum.

Zannediyorum, ben ve Zeynep, Avrupa Konseyinde, aynı zamanda Parlamenterler Meclisinde ülkemizi, Parlamentomuzu temsil ediyoruz. Orada da çok verimli tartışmalar... Özellikle yapay zekâyla ilgili bir ihtisas komisyonu var, zaman zaman da orada oluşan yasal süreçleri, burada o oluşan tavsiyelerin uygulanmasına ilişkin fikirleri de konuşursak iyi olur diye düşünüyorum. Örneğin, geçtiğimiz Genel Kurulda Ziya Altunyaldız Milletvekilimiz, hukuk devleti normuyla yapay zekâ alanında meydana gelecek yasama faaliyetlerinin nasıl birbiriyle konuştuğu, nasıl örtüştüğüyle alakalı çok kapsamlı bir rapor sundu ve bu rapor, Genel Kurulda oy birliğiyle kabul edildi, ben bunun Parlamentomuz adına çok değerli, çok önemli olduğunu düşünüyorum. Yine, Selin Sayek Böke Milletvekilimizin de sosyal haklar ve dijitalleşmeyle alakalı -raporun tamamı bunun üzerine değildi ama bir kısmı bunun üzerineydi- hazırladığı rapor Genel Kurulda kabul edildi. Yani Avrupa çapında oluşan bu normlarda bizim milletvekillerimizin çok aktif olduğunu o toplantılarda görüyoruz. Zaman zaman bunları da Komisyonumuzda tartışmamız, o oluşan belgelerin üzerinden yasama faaliyetlerini, geleceğin dünyasını inşa ederken faydalanmamıza vesile olabilir. Bu kapsamda gündemimizi oluşturmamız hepimize ve Meclisteki yasama faaliyetlerimize yararlı olacaktır.

Umarım, geçen yıl yaptığımız gibi büyük bir demokratik olgunlukla ve tüm Meclisimize örnek olan çalışmaları hep birlikte ortaya koyarız diyorum. Yeni dönemimiz hayırlı olsun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim Ahmet Başkanım.

Şimdi, Ravza Hanım’a veriyorum ben sözü.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - Çok teşekkür ederim.

Kıymetli Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; bu dönemde, inşallah, Komisyonumuzun çalışmaları hayırlara vesile olsun diye ümit ediyorum.

Tabii, dijitalleşme, dijital mecralar, dönüşüm, bazı şeyler o kadar çabuk oluyor ki yani “çabuk” derken insan hayatında belki çok uzun bir zaman değil ama yirmi sene evveliyile mukayese ettiğimizde, dünya tarihinde cep telefonları olmadığı zamanda... Ben 1993 mezunuyum, bilgisayar mühendisliği, internet yeni çıkmıştı, e-mail adresim vardı ama e-mail göndereceğim kimse yoktu çünkü çalıştığım şirkette bir bilgisayar vardı ve sırayla kullanıyorduk. O günden bugüne geldik, şimdi, işte, cebimizde telefonlarımıza bütün dünyayla bağlantı kuruyoruz ve işte haberleştiğimiz bir mecrada en ufak aksaklık olduğunda sanki bir uzvumuzu kaybetmiş gibi oluyoruz.

Buradan, hani bağımlılık konusu da muhtemelen Komisyonumuzun konuları arasında olabilir. Biraz evvel, Millî Eğitimde, işte, dijital okuryazarlık, dijital etik –belki- dijital ahlak olabilir; bunlar önemli konular dedik ama bununla beraber bir bağımlılık boyutu da var. Teknik altyapı, sosyopsikolojik boyutu, hukuki boyutu, ekonomik boyutu, güvenlik boyutu; çok fazla boyutlar var, inşallah, bunlar üzerinde konuşabiliriz.

Vietnam Savaşı, herhalde televizyonda yayınlanan ilk savaştı, ondan sonra savaş kültürü değişti. Bununla beraber, işte, son dönemde dijitalleşmeyle yine savaş kültüründe İHA’lar, SİHA’lar, bunların ortaya çıkmasıyla bazı ülkelerde, Amerika’da bunun çok fazla örneği var, “combat” yani “sahada savaş” “sahada mücadele”yle beraber SİHA’ların, İHA’ların kullanılmasıyla hiçbir resmî eğitim almamış ama çok iyi bilgisayar kullanan gençlerin, o savaş etiğinin, ahlakının tamamen dışında, oturdukları yerlerden farklı yerlerde insanları bombaladıkları süreçlere geldik. Yani bu dönüşümün o kadar çok boyutları var ki aslında, Komisyonumuzu da tabii bir noktada sınırlamak lazım.

Komisyonumuzun da ilgi alanı içerisinde olabilecek bir de “dijital demokrasi” boyutu var; demokrasiye müdahaleler, başta sizin de Başkanımızın da ifade ettiği gibi, dijital mecralar üzerinden, sosyal ağlar üzerinden demokrasiye müdahale edilmesi. İşte, son dönemde çok konuşuldu, Trump’ın Twitter hesabının askıda olup ama daha önce çok büyük bir terörist tehdit olarak takdim edilen Taliban’ın Twitter hesabının açık olması ya da başka terörist örgütlerin, açık, ırkçı örgütlerin rahat rahat sosyal mecralarda paylaşım yapabilmesi gibi, işin bir de bu etik boyutu var. Çok boyutlu, çok fazla yapılacak şey var, onun için bir noktada da bizim kategorize edip alanımızı belirlememiz lazım. Bu -muhtemelen Komisyonumuzun en zorlanacağı- karar verme başlıklarını daraltma hususu belki bizim önümüzde bulunan en büyük zorluklardan bir tanesi olacak.

Yapay zekâ konusuna değindiniz. İşte, “İnsan artık son nesil mi? Bundan sonra “posthuman” bir süreç mi var?” Bunlar da bizim üzerinde durmamız gereken konulardan.

İnşallah, çalışmalarımız hayırlara vesile olsun diyorum. Liste oluşturmada bu noktada kendime bir ödev aldım, herhalde bundan sonra bir liste oluşturacağız yapılabileceklerle alakalı, davet edilebilecek kişilerle alakalı.

Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Ben teşekkür ederim Başkanım.

Ravza Hanım’ın dediği bu hususu ben önemişiyorum. Yani bütün arkadaşların, milletvekillerimizin “Bu Komisyona biz şu kişiyi çağırabiliriz, bu kurumu çağırabiliriz.” şeklindeki tüm tekliflerine açık olduğumuzu açık yüreklilikle belirtmek isterim.

Şimdi sözü Mustafa Canbey Vekilime veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Başkanım çok teşekkür ediyorum. Ben de geçmiş olsun diyerek başlamak istiyorum. Yani “4 tane aşı” dediniz değil mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – 4 aş, 2 corona; herhâlde rekor sizde Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Böyle bir konuda rekor kırmayıydım ama...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Allah tekrarını nasip eylesin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Âmin.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Âmin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Corona beni çok sevmiş latifeyle karışık söylüyorum ama dikkat etmek lazım.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Tekrar geçmiş olsun Başkanım.

Sosyal medya yasası, tabii, uzun zamandır kamuoyunda da konuşuluyor ama sadece sosyal medya yasası olarak değil, dijital mecralar alanı -az önceki konuşmacı arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi- oldukça kapsayıcı bir alan; ticaretin yapıldığı, bilgi alışverişinin yapıldığı, teknolojinin hayatımızın birçok alanında bizlere müdahale ettiği bir alan.

Şimdi, tabii, böyle bir alanı doğru bir şekilde çalışmak, dikkatli bir şekilde çalışmak gerekiyor. Kamuoyunda da zaman zaman halkın arasına gittiğimizde, onlarla konuştuğumuzda böyle bir yasanın ihtiyacı her defasında bize ifade ediliyor. Tabii, önemli hassasiyetler var, muhalefet de bunu dile getiriyor, bizler de konuşuyoruz, ifade özgürlüğünün önemsendiği, öncelendiği bir yasanın olması çok önemli. Özgürlükler bu anlamda dikkatli bir şekilde elbette değerlendirilecek ama hiçbir özgürlük sınırsız değil, hukukla bunun belli bir noktaya... İyi bir şekilde çalışarak, iyi bir şekilde analiz edilerek ifade özgürlüğü de korunarak bu anlamda önemli bir çalışma yapılacak çünkü böyle bir talep var. Hepimiz bu sosyal medyanın mağduru oluyoruz zaman zaman yani mecra da bulamıyoruz, karşımızda muhatap da bulamıyoruz; -az önce başkanımız ifade etti- o yüzden hem bu muhatabiyetin bulunması hem hukuk anlamında herkesin hakkını arayabilmesi, hukuk devleti olan, demokratik hukuk devleti olan Türkiye’de çok önemli. Bu anlamda yapılan çalışmada hepimiz elimizden ne geliyorsa zaten katkı vereceğiz. Ben de ifade etmek istiyorum, o anlamda “Kimleri çağırabiliriz ne yapabiliriz?” diye ben de destek vermek isterim Başkanım.

Bunun yanında az önce Abdullah Bey’in bir ifadesiyle ilgili görüşümü ifade etmek istiyorum: “Orta Çağ’dan kalan bir yönetim anlayışı...” ifadesini kullandılar. Tabii, ifade özgürlüğü çok önemli ama Türkiye bizim devletimiz, Türkiye bizim ülkemiz, demokrasinin işlediği bir ülkede yaşıyoruz yani seçimlerin çok rahat bir şekilde yapıldığı, demokrasinin ülkemizin her alanına hâkim olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Şimdi, böyle bir ülkede bu tip ifadelerin kullanılmasının ben çok doğru olmadığını düşünüyorum yani ifade özgürlüğünün olması bizim ülkemizin itibarına zarar verecek ifadeleri kullanabileceğimiz anlamına gelmiyor. Türkiye demokratik bir hukuk devletidir, hukuk çok iyi bir şekilde işlemektedir, seçimlerimiz sağlıklı bir şekilde yapılabilmektedir. Bu anlamda ben herhangi bir sorun olduğunu düşünmüyorum.

Yine, uluslararası anlamda da Türkiye’de demokrasinin işlediği açıkça ortadadır. Bizim bu tip ifadeleri kullanmamızın ülkemizin algısına zarar vereceğini düşünüyorum. Bu anlamda da sorumlu muhalefet anlayışının önemli olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum yani muhalefet bence daha sorumlu olmalı ülkemizin geleceği açısından. Eğer ülkemizin geleceğini...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hatta olmama! İktidar istememeli ki muhalefet olsun yani destekliyorum! Biz iktidar olmak istememeliyiz, ben bakan olmak istememeliyim, arkadaşım bir şey olmak istememeli! Güzel iktidar, iyi iktidar, iyi muhalefet...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sorumlu muhalefet anlayışı gerçekten önemli yani bizim siyasal tarihimize de bunun çok örnekleri var. Bu anlamda, eğer biz ülkemizin geleceği açısından, yaptığımız konuşmalarda, uluslararası sunumlarda buna dikkat edersek daha iyi olur diye düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim Vekilim.

Ben, bu söylediklerinizin önemli olduğunu düşünüyorum, aynen katılıyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir cevap hakkı kullanacağım artık Hocam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, olur, fazla şey yapmadan... Bakın, corona şartları var.

Rica ediyorum, muhakkak -gelecek hafta toplantı yapacağımızı hemen arada belirtmek istiyorum- toplantılara gelmemiz ve uzmanları dinleyerek yola devam etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, sözü Ayhan Hocama veriyorum.

Ayhan Hocam, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Tekrar, ben de geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Komisyonumuzun da başarılı çalışmalar yapacağına inanıyorum şimdiden.

Bütün arkadaşlarımı, basın mensuplarını, değerli katılımcıları, uzmanlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle, teknoloji konusuna biraz değinmek istiyorum. Teknoloji hakikaten çok hızla ilerliyor. Bu teknolojinin ilerlemesine bizim de katkıda bulunmamız lazım, ülke olarak önümüzü açmamız lazım; buna hiç kimsenin itiraz edebileceğini sanmıyorum. Bu, neleri etkiliyor? Eğitimimizi etkiliyor. Artık ezberci eğitim bitiyor. Yani şu cep telefonunu açıyoruz, her türlü bilgi var. Dolayısıyla, işte, “Şu kaç yılında oldu, bu kimin oğludur, bu kimin babasıdır?” diye bilgi yüklememize gerek yok, her şey orada var. Peki, biz ne yapacağız o zaman? Bizim, veriyi analiz edecek bir kafa yapısı, kritik düşünmeye sahip olacak bir kafa yapısı oluşturmamız lazım, kendi kendine öğrenmeyi oluşturmamız lazım.

Robotlar öncelikle üretim sürecinde işe başladı, biliyorsunuz. Şimdi, Tesla fabrikalar yapıyor, işçisi yok, her şey robot; o yüzden de fabrika karanlık, aydınlatmaya ihtiyaç yok; soğuk, ısıtmaya ihtiyaç yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Başkanım, öyleyse medeniyetin sonu geliyor mu, ne diyorsunuz Ayhan Hocam?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani, evet, onları işte düşünmemiz lazım, bunları tartmamız lazım.

Beyinde, mesela, neler oluyor, yavaş yavaş anlamaya başlıyoruz. Bir insan mutlu olduğu zaman beyinde nereler çakıyor, hangi hücreler çakıyor? Invaziv MR dediğimiz manyetik rezonans altında, insan mutlu olduğu zaman, kızgın olduğu zaman hangi hücreler etkili oluyor, bunları yavaş yavaş öğreniyoruz. Yapay et yapıyoruz. Şimdi, bu, yapay doku yapmaya da giderse artık bizim geleceğimiz de aslında çok tehlikeli bir hâle geliyor, kendimiz de belki robot olacağız.

Ama burada esas şey, dijital teknolojiler aracılığıyla ortadan kaldırıyor. Yani bizim doktorumuz, avukatımız her zaman yanımızda olacak, belki bir kol saatinde, belki bir lensimizin içinde doktorumuz, avukatımız olacak, gözümüzü kırptığımız zaman, şu cep telefonunun ekranında ne görüyorsak belki

ona benzer şekilde, istediğimiz şeyleri görüp, istediğimiz dilde avukatlık yardımı alabileceğiz, tıbbi yardım en azından... Doktorluk sona ermeyecek ama doktorluğun kullandığı teşhis yöntemleri otomatize olabilecek.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Korkutucu şeyler ama yani...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet.

Şimdi, bunlara hazırlıklı olmamız lazım. Bunlara hazırlıklı olmak için de bizim altyapımızın iyi olması lazım. Demin vekilimiz de bahsetti, Türkiye’de alt yapımız maalesef yetersiz. Benim oğlum Dubai’de yaşıyor, evine internet almak için başvurduğunda, en düşük internet tarifi 350 megabit per second, en düşük tarife. Yani, burada hiç duymadık 350’yi, ben 35 diye aldım ama 35’i bulamıyorum çoğu zaman, 9-10 megabit per second hızında ancak alıyorum TÜRK TELEKOM’dan. Dolayısıyla alt yapımız... Ben kendimi Türkiye’de gerçi şanslı kabul ediyorum, hiç ulaşamayan çok sayıda insan var uzak yerlerde.

Şimdi -bunların hepsini şey yaparsak- biz tabii, internetin önüne veya teknolojinin önüne sınır çizmeyelim, çizemeyiz. Yani Abdurrahim Karakoç’un dediği gibi “Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.” Yani teknolojiye de hudut çizilmiyor, internete de hudut çizilmiyor, çizilmemesi lazım ama Başkanımızın bahsettiği kadına şiddet, cinsel istismar, çocuk istismarı, bunların çözümünü zaten şu anda bulmuş durumdayız. Bence mahkemeler bunları yasaklayabiliyorlar, istediğimiz sayfayı kapatıyoruz. Yani ben onları kullanarak, onlar var diye internetin yasaklanması, firmaların şey yapılması konusunda bir girişimde bulunulmasını çok doğru bulmam açıkçası.

Şimdi, yabancı şirketler, temsiliyet olmalı fakat yani biraz iğneyi de kendimize batıralım; biz dünyada uygulamalarımızla tam demokratik bir ülke görünümü veriyor muyuz? Vermiyoruz. Yani adam bize mal satıyor ama kızını vermiyor. Yani biraz empati yapacak olursak siz kızınızı niye vermezsiniz, adamı araştırırsınız, sorup soruşturursunuz, geçmişini öğrenirsiniz, uygulamalarına bakarsınız yani belki de öyle bir durum var.

Şimdi...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Çok cinsiyetçi bir yaklaşım oldu.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Oğlunu vermiyor diyelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hocam buna müdahale etmek zorundayım; gerçekten çok eril bir dil oldu, doğru değil yani bu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Oğlan kolay veriliyor da kız kolay verilmiyor, kızlar çok kıymetli.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Kız kolay verilmiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok efendim, olur mu?

Ben verilme meselesini de doğru bulmuyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evden ayrılıp özgürleşme anlamında.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hocam bunu düzeltelim, yani bu, çok eril bir dil oldu.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben biraz Yozgat kökenli olduğum için Anadolu tabiriyle...

Kızını veya oğlunu diyelim, tamam; öyle bir düzeltme yapalım.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Lehinize geldi mi Anadolu tabiri oluyor, olmadı mı Avrupai tabir oluyor.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ama bizim kültürümüz budur, inkâr etmeyelim şimdi.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Yani işte arada bir inkâr ediyorsunuz ya, onun için söyledim.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sataşma var ama...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Gerçek var.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani benim söyleyeceklerim, biz bir kere altyapımızı düzeltelim internette, bence hep “Yasaklayalım.” “Bunu kısıtlayalım.” diye düşünmeyelim, “Gençlerimizin önünü biraz daha nasıl açarız.” diye düşünelim. Tabii ki kötü kullanıma engel olalım, eğitim verelim. Gençlerimize eğitim verelim, ailelerimize eğitim verelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı şeyi düşünüyoruz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Yani bunlara hiçbir itirazım yok. Aksi hâlde biz dünyadan soyut, Kuzey Kore gibi, İran gibi yaşamayalım yani onu da istemiyoruz diye düşünüyoruz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Ayhan Bey de bardağın boş kısmını gösterdi, teşekkür ediyoruz.

Zaten hiç kimse, bu salonda da Türkiye’de de bu özgürlüklerin kısıtlanması konusunda bir tutum içerisinde değil, olamaz da, zaten engelleyemiyorsunuz.

Evet, şimdi, Deniz Vekilime söz veriyorum.

Buyurun Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Aslında içinde bulunduğumuz durumu böyle kısaca özetlemek gerekirse, teknoloji çok hızlı gelişti, özellikle pandemi sürecinde daha da hızlandı ve toplumsal dönüşümün önüne geçti. Yani aslında biz yirmi yıl sonra karşılaşacağımız teknolojik gelişme ve ürünlerle bugün karşılaşıyoruz. Dolayısıyla sorun aslında teknolojiye değil, konu, biraz da, bu teknolojik gelişmeye zamanından daha önce yani henüz o dönüşümü gerçekleştirip de olgunlaşamayan, o noktaya evrilemeyen toplumsal yapının vaktinden önce karşılaştığı teknolojiyle bir mücadelesine dönüşmüş oldu. Dolayısıyla da bugün yapacağımız veya yapmaya çalıştığımız pek çok yasal düzenleme aslında çok yakın bir zamanda gayet kullanışsız hâle gelebilir. Örnek olarak yani bu internet, sosyal medya platformları geçmişine bakacak olursak “MSN” diye bir yazışma sitesi vardı, “ICQ” diye vardı; bugün hiç konuşulmuyorlar bile. Yani belki bugün üzerinde durduğumuz, hani içinde ifade özgürlüğü ve dezenformasyon arasındaki sınırın tam çizilemediği, işte Twitter veya Facebook, Instagram belki bundan beş yıl sonra neredeyse kullanılmayan platformlara da dönüşecekler. Yani bunu da bir yere koyalım ve konuya yaklaşıırken de bu çizgiden bakalım.

Diğer taraftan, bir noktada, biz, insanların kendi yaşadıkları ülke vatandaşlıkları ve onun yanında, aslında dünya vatandaşlığına entegre olup olmadıkları bir alandan bahsediyoruz. Yani burada öyle bir konu var ki, Türkiye’den bir “tweet” yazmanızla, yabancı, başka bir ülkeden “tweet” yazmanız ama bunun Türkiye’deki bir sürecin içine etki etmesi veya oradaki insanları muhatap alması gibi, böyle denetiminin zor olduğu ama sanki o vatandaşların, bazı vatandaşların, dünya vatandaşlığı kimlik kartıyla hareket edebilmesini sağlayan platformlar. Bunlar, konunun açmazı gibi görünen ve “uluslararası şirket” dediğimiz kavramın o uluslararası boyutunu da gösteren kısımlar.

Şimdi, biz Türkiye’de, bir kere, internet... Yani konunun özüne, böyle, tabanına indiğimiz zaman, Türkiye’de internet hızı problemi var; ya, Mecliste var, hâlâ var ve bir türlü de çözilemiyor. Ben de bu konuyu tabii, araştırıyorum hâliyle. Özellikle cep telefonundan internete giriyoruz GSM operatörlerinin sağladığı internet üzerinden. Şimdi “GSM operatörleri” deyince hemen aklımıza şu geliyor: “Türkiye’de 3 tane özel şirket var, bunlar da bu mobil internet hızını bir türlü bir noktaya getirememişler.” Ben, o

nedenle, bu konunun AK PARTİ Hükûmetiyle ne kadar ilgili olduğunu ifade etmek istiyorum. Örnek olarak, TÜRK TELEKOM özel bir GSM operatörü aynı zamanda internet sağlıyor, aynı zamanda altyapıdan, internet altyapısından da sorumlu. TÜRK TELEKOM'un Yönetim Kurulunda 9 kişi var, bunlardan 3'ü Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı, 4'üncüsü Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, 5'incisi Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı, Yönetim Kurulu Başkanı zaten Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı; şimdi, 1'inci durum bu. "TT Mobil" diye bir alt şirketi var -yani mobil internet hizmeti sağlayan şirketi- Yönetim Kurulu Başkanı Karayolları Genel Müdürü. "TTNet" diye bir şirketi var, yine internetle ilgili -açılımı "TÜRK TELEKOM Net"- onun da Yönetim Kurulu Başkanı Sayıştay Başkanı. Bu görevler âdeta part-time yapılıyor yani ya TÜRK TELEKOM'un internet altyapı ve hizmeti veren şirketlerinin yönetim kurulu başkanları orada part-time çalışıyor -öyle ifade edeyim- ya da Karayolları Genel Müdürü ile Sayıştay Başkanı part-time çalışıyor gibi... Çünkü bunlar çok üst düzey görevler, oradan hareketle söylüyorum. Böyle bir problem var. Bunların sayısını artırmak mümkün yani ben bu kısmıyla sınırlı tutayım.

Turkcell'e bakarsak, internet sağlayıcı GSM operatörü ve altyapı yatırımlarını yapması gereken Turkcell'de de yine, Yönetim Kurulu Başkanı geçtiğimiz mart ayına kadar Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısıydı. Diğer taraftan, Superonline var, internet sağlayıcı şirketi; onun da geçtiğimiz birkaç aya kadar Yönetim Kurulu Başkanı, şu anki Ordu Büyükşehir Belediye Başkanıydı; böyle bir durum. E, şimdi, dolayısıyla... Üçüncü özel şirket de Vodafone, onun da adını söyleyelim. Onda da neler olduğunu bilemem, onu da araştırmak lazım yani ayrımcılık yapmayayım şirketler arasında. Demek istediğim mobil internet hızında da dünyada 101'inci sıradayız yani hepimiz yaşıyoruz sıkıntıyı. Bir kere, daha işin tabanında böyle bir problem var, onu ifade etmiş olayım.

Diğer taraftan, şunu tartışmak gerekli: "Halkta gerçekten böyle bir talep var mı?" Şimdi, tabii, biz siyasetin içindeyiz, vatandaşların arasındayız, zaman zaman çeşitli analizler yapma şansımız oluyor ama bunlar bizim analizlerimiz, bunları mutlaka bilimsel bir temele oturtmak durumundayız. İşte, anketler var, kamuoyu araştırmaları var, bunlar mutlaka yapılmalı ve bunlar değerlendirilmeli yani halkta, vatandaşlarda gerçekten böyle bir talep var mı, neden? Nedeni şu: Bazı jenerasyonlar var, bazı jenerasyonlar açısından teknolojik gelişime ayak uydurmak oldukça zor yani sosyal medyada bir espri yazarınız o hakaret gibi algılayabilir. Dolayısıyla biz Türkiye'yi de aynı zamanda Z kuşağına -yani Y, Z, kristal çocuklar, böyle gidiyor- hazırlamak durumundayız ve onların değer yargıları üst yaş gruplarından bir ölçüde farklı. Tabii burada, mesela, bu bilimsel altyapıyı araştırmayı tam anlamıyla yapmadığımız zaman, burada Komisyonunda yer alan milletvekillerinin yaşlarını da hesap ettiğimiz zaman bizim bakış açımızda bazı farklılıklar olabilir. O nedenle mutlaka bu konuda daha bilimsel yani böyle bir talep var mı, bu farklı jenerasyonlar neler düşünüyorlar yani sonuçta Türkiye'nin geleceğini onlara hazırlamamız gerekiyor. Yani bugün 90 yaşındaki bir vatandaşımızı otuz yıl sonrasına hazırlamıyoruz, bu açık, o yüzden onların fikirleri çok önemli.

Diğer taraftan şöyle: Demokrasiyi işletmek konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde de mükemmel olduğumuz söyleyemeyiz yani en kibar tabirle buradan bakalım. Eksiklikleri fark edeceğiz hep birlikte ve bunları da düzeltmeye çalışacağız. Bugüne kadar genelde gördüğümüz şey şu: Komisyonlar ilgili paydaşları, konuların paydaşlarını dinliyor -buraya kadar her şey güzel yani bir ölçüde bunu yapabiliyoruz- güzel ama sonrasında yani yasanın, kanun teklifinin hazırlanması noktasında komisyonunda neler görüşüldü, neler konuşuldu hepsi bir kenara sanki kapalı kapılar ardında hazırlanıyor bir yasa teklifi ve milletvekillerinin önüne geliyor. Hatta komisyonun iktidar partisi milletvekilleri bile onca emeğe, onca çalışmaya rağmen kendi önlerine gelen teklifi aynı bizim gibi -muhalefet milletvekilleri gibi- ilk kez neredeyse görüyorlar gibi bir durum oluşuyor ve ona çalışmak zorunda kalıyor ayrıca yani "Nasıl ben bunu savunurum?" gibi. Şimdi, bu yaşadığımız tecrübelerden hareketle şunu söylemek

gerekiyor ki: Bu sosyal medyayla ilgili yapılması düşünülen düzenlemeyle ilgili mutlaka Komisyonun AK PARTİ'li milletvekillerinin çok aktif görev alması gerekiyor benim kanaatim. Aynı zamanda, biz, diğer partilerin milletvekillerinin de bu yasa yapma sürecinin içine dâhil edilmesi gerekiyor yani bir zarar getirmez, aksine fayda getirir. Bunu da şuradan hareketle söylüyorum: Özellikle yazın bu sosyal medya veya dijital mecralar alanında yapılması düşünülen, konuşulan düzenleme yani bir düzenleme yapılacağı konuşuluyor ama hiçbir boyutunda hiçbir örnekleme yok yani üst başlık konuşuluyor ama altına ne girecek belli değil. O nedenle, ben sormak istiyorum açıkçası: Bu düzenlemeyle, düzenleme yapalım derken neyi getirmek istiyorsunuz? Yani aslında bunu biraz somut tartışmaya başlasak. Yani nedir? Tamam, dezenformasyon evet ama ifade özgürlüğüyle de çakıştığı bir yer var bunun. Bana biraz bu tip yasalar için bir tarafı -işte konuşmanın başında söylediğim gibi- suya yazı yazmak gibi olacak çünkü bir teknoloji fırtınası olacak ve belki de bambaşka bir noktaya gideceğiz hep birlikte. Belki de bu sosyal mecralarda yazılan şeyler bundan beş yıl sonra, on yıl sonra en dikkate alınmayan ve vatandaşın hayatında etki yaratamayacak bir noktaya ulaşacak ama o arada, biz, insanları hapse mi atacağız? Yani telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğmasına mı neden olacağız? O nedenle bunu söylemek istiyorum.

Son cümlemi de şöyle tamamlayacağım: Bazı kanun değişikliklerinde de özellikle Meclise torba yasanın geldiğini görüyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonuna doğrudan, ilgili olduğu komisyonlara, tali komisyonlara hiç uğramadan geçip gidiyor. Yani iş, çok sıkıntıya dönüştüğünde gidiyor ve şöyle bir anlayış oluyor: Ya, şimdi, biz böyle bir düzenleme yapalım da yarın, bir gün gerekirse onu da ekleriz, bunu da çıkartırız falan gibi. Ama insanların da doğrudan yaşamını etkileyen bir duruma da dönüşüyor. O nedenle Komisyonun çok iyi çalışması gerekiyor ama bu Komisyona da gerekli önemi, değeri sadece toplantı yapması, toplantı sayısı açısından değil, aynı zamanda da yasa yapım sürecinde de ona o değeri, önemi vererek onları da bu sürecin içine katarak kapalı kapılar ardında yapmadan ve toplumun da bazı boyutlarını tartışmasına izin vererek... Ne tip bir düzenleme, nasıl bir düzenleme? Bunu söylemek gerekiyor. Diğer taraftan Almanya, Fransa örneğine de şöyle katılmıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Deniz Hocam, toparlayalım.

Yani sözünüzü engellemek, kısmak istemem ama diğer arkadaşlar da... Bir de corona. Bir toparlarsak... Rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Corona konusunda sizin uyarmanız biraz manidar oldu ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Manidar oldu çünkü 3'üncü kez olmak istemiyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Rekora gitmek istemiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Evet. Son olarak şöyle tamamlayayım, o da şu: Almanya kendi koşulları olan, farklı endekslerde, Türkiye kıyaslamalarında farklı sıralamalarda olan bir ülke durumunda, keza Fransa da öyle. Bakın, örnek olarak Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde, Türkiye 128 ülke içinde 107'nci sırada, Almanya 6'ncı sırada yer alıyor. Bunu şunun için söylüyorum: Yani biz de kendi düzenlemelerimizi yaparken kendi koşullarımızı dikkate alarak yapmalıyız. Yarın, bir gün öyle bir şey olur ki ülkede partiler, iktidarlar değişir; ne AK PARTİ iktidarı olur ne Cumhuriyet Halk Partisi ne İYİ Parti, diğer partiler belki iktidar olur, bambaşka bir parti gelir, iktidar olur ve bu yapılan yasaları bambaşka bir şekilde değerlendirerek diğer çeşitli siyasi görüşler ve boyuttan düşünceyle yaşayan insanları bastırmakta bunu bir enstrümana dönüştürebilir. O nedenle, bu konularda da dikkatli olmalıyız diyorum.

Teşekkür ediyorum, çalışmalarda başarılar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, son 3 söz.

Şimdi, bir pozitif ayrımcılık daha yapacağız, Bahar Hanım’a söz vereceğim. Sonra Çok Değerli İbrahim Bey’e...

Buyurun söz sizin.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Burada konuşularlardan, hem iktidarın hem muhalefetin konuşmalarından kendimce bir çıkarımım oldu. Mesela, biraz önce Deniz Bey’in söyledikleri de bence bunu destekler nitelikte. Bir üst kavramımız olmalı. İşte, bütün yaşayacağımız bu sorunların üstesinden gelebileceğimiz, bundan yirmi yıl sonra, elli yıl sonra, yüz yıl sonra da yaşanabilecekler üzerinden yeni okumalar yapabileceğimiz bir tanımlamamız olmalı. O tanımlamamızın da “özgürlük” kavramının yeniden dizayn edilmesinden geçtiğini düşünüyorum. Yeniden şekillendirebileceğimiz bir “özgürlük” kavramımız olmalı çünkü artık bunun içinin boşaltıldığını düşünüyorum. Buna bir “tanımsal arazi” diyebilirsek eğer bunun etki alanı üzerinden de oluşturduğumuz mantıksal bir çerçevemiz olsun ve sayısız başlıktaki o tırnak içerisindeki özgürlük yaklaşımını sağlıklı değerlendirebileceğimiz ve fikrî mutabakata erişebileceğimiz bir alanımız olsun. Ben, zira, sahada çokça dolaştım. Hele şu üç ayda neredeyse evime gitmedim. Sadece kendi seçmenlerimizle değil, muhalif seçmenlerimizle de oturdum, sohbet ettim; gençlerle oturdum sohbet ettim. Şöyle bir çelişki var: Muhalefetin belki çok kullanışlı bulduğu bu özgürlük tanımı üzerinden yerleştirmeye çalıştığı muhalefeti sahiplenenler de sosyal medya üzerindeki bu sınırsız özgürlüğü eleştiren çevreler. Bir taraftan, sosyal medya üzerinden yapılan haksızlıklar, haksızlıklar, hukuksuzluklar eleştirilirken bir tarafta da bu ülkede özgürlüğün olmadığı çıkarımına varabilecek garip bir çelişkiler yumağı var. Ben bunun açıklamasını kendi adıma yapamadım çünkü ben şuna inanıyorum: Türkiye’deki özgürlük dünyanın hiçbir ülkesinde yok, Türkiye’deki “demokrasi” kavramı dünyanın hiçbir ülkesinde yok. Bu anlamda, işte dijital hukuk, dijital sağlık, dijital siyaset, dijital ahlak, dijital din, demokrasi hatta itiraz -adına ne söylerseniz söyleyin- o mecralardan yapılabildiği müddetçe kendini özgür hissedebilen bir kitle var, bunun da çok sorunlu olduğunu düşünüyorum.

Yine, sosyal medya platformlarının patronlarına baktığımız zaman, nalıncı keseri gibi sürekli kendilerine yontan, böyle marazi bir özgürlük tanımları var onların ve o özgürlük tanımının da her ülkenin kıta sahanlığına monte edilebilirliğinin de doğru olmadığını düşünüyorum. Burada, hepimizin bir itirazı gerekmede. Komisyonunda Başkanımız dedi ya: “Çok güzel bir şekilde, demokratik bir platformda, birbirimize saygı çerçevesi içerisinde sürdürdüğümüz bir alandayız.” Bu itirazı da hep birlikte verebilmeliyiz diye düşünüyorum ama o itirazı yönetebileceğimiz reel bir mecraımız yok sosyal platformda ve sanal zafiyetler üzerinden birtakım yerlere gidiyoruz, o da bizi hiçbir yere götürmeyecek.

Son olarak, hukuki zeminde baştan aşağı sorun olan eylem ve söylemlerle verilen zararların boyutları ortadayken, zaman zaman, yine muhalefet etmek adına bu zararın üstünün kapatılmaya hatta bu zararın kutsallaştırılmaya, masumlaştırılmaya çalışılan meslekler grubu marifetiyle örtülmeye çalışılmasının da çok sorunlu bir alan olduğunu düşünüyorum. Böylesi -yine tırnak içerisinde- üstün bir demokrasinin dünyanın hiçbir yerinde olmadığını düşünüyorum. Velhasıl “Benim sosyal medyam, senin sosyal medyan.” “Benim galibiyetim, senin mağlubiyetin.” diye ortaya çıkarsak eğer sorunu çok spesifik olarak ele alacağız ama yıllar sonra aynı sorunla belki farklı insanların oluşturduğu bir Komisyon burada toplanır hâlde olacak.

Ben, yineleyerek devam etmek istiyorum. Özgürlük tanımında hep bize “Başkasının özgürlük alanına girmediğiniz müddetçe özgürsünüz, sınırınız orasıdır.” diye söylendi. Bunun biraz daha genişletilip herkesin anlayabileceği, herkesin kabul edebileceği ve hukuki normlarla da sabitlenebileceği bir tanımla ortaya çıkarsak, bu tanımın içerisinde yeni gelen problemlerin, yeni oluşan alanların da kendi zeminini dizayn edebileceğini, bunun daha sağlıklı olduğunu düşünüyorum.

Son olarak da Tuncay Bey biraz önce vekilimizin konuşmasında, yanlış...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Vekilim, muhalefet iktidar olmayı istememeli, sorumlu davranmalı!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hah, işte ben, burada, size sataşma hakkımı kullanmak istiyorum müsaade ederseniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İktidar olmak gibi bir derdi yok.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Şöyle ki: Buraya kadarki söyleminizi çok saygıdeğer buluyorum. Buna sonuna kadar inanıyorum, bence de muhalefetin böyle bir derdi yok, iktidar olma gibi bir derdi yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bunu siz belirliyorsunuz!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yok, siz söylediniz ya “Bizim iktidar olmak için...”

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Felsefi olarak özgürlüğü...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bunu seçmen kitlenize de bu şekilde ifade edip “Bizi muhalefette bırakın, biz muhalefette daha yararlı olabiliriz.” dersiniz işte orada çok daha saygıdeğer olabildiğini yoksa diğer türlü muhalefet...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Öyle olsun, siz nasıl isterseniz!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yok, ben öyle bir şey söylemiyorum; yok, yok, hayır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Özgürlük alanımızı siz belirleyin, iktidar alanımızı siz belirleyin...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hiç öyle bir şey söylemedim. Biraz önce söylediğim her şeyi çöpe atarak gene farklı bir alana kaydırmaya çalışıyorsunuz da ben o alana gelmem Tuncay Bey, merak etmeyin. Ne söylemek istediğimi herkes çok iyi anladı.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Türkiye’yi Orta Çağ’a benzetene hiçbir şey demiyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mustafa Hocam, arkadaşlar, ya karşılıklı konuşmayalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Benzediği yerler de var.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Onu söylerken insan biraz ar eder ya.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Orta Çağ’a benzetenler ar etsin.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Başkanım, ben, aslında, çok şirince bir şey söylemeye çalıştım ama.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bahar Hanım’ın bir sözünü kesmeyelim arkadaşlar, bir dinleyelim. Bahar Hanım’ı bir dinleyelim, tamamlasın.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bence Tuncay Bey beni anlamak istemedi, anlamamak için de sürekli sözümü kesti. Ben aslında onu destekler nitelikte bir şey söyledim. Kendisinin söylediğini de çok saygıdeğer buldum, ben zaten bunu savunuyorum. Türkiye’deki gördüğüm muhalefet örneğinin iktidar olma gibi bir derdinin olmadığını her platformda söylüyorum, bunu ilk defa burada söylemiyorum. Bunu

seçmeninize de anlatabilirseniz, seçmeniniz oy verirken “Ben gerçek bir muhalefete oy veriyorum; iktidara gelmesin, muhalefette kalsın, katalizör görevi görsün, iktidarı denetlesin, iktidara ‘Bunu güzel yaptın ama bunu da yapmalısın.’ diyebilsin diye ben ona oy veriyorum.” diye söylerseniz, daha şeffaf bir siyasi anlayış içerisinde olursunuz diye düşündüğüm için söyledim.

Tekrar teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Ben teşekkür ederim.

Değerli milletvekillerim, yani şunu arz ediyorum: Bakın, biz bir yasa çıkartacağız, görüşlerinizi çok çok önemsiyorum, meseleye biz Orta Çağ’dan başlarsak gelemeyiz, önümüzde pratik bir problem var. Bununla ilgili mesela ben şunu söylüyorum: Haftaya biz kimi dinleyeceğiz? Bu sosyal medya fenomenlerini davet edecek miyiz? Hangi hocalarımızı? Burada şimdi, SODİMER’in Başkanı Levent Eraslan Bey var, o da bugün Komisyonumuza geldi, teşekkür ediyoruz, o da dinliyor. Yani burada bir karşılıklı -eyvallah, ben milletvekillerimize çok saygı duyuyorum yani baş tacı- konuşmalar olursa böyle olmaz. Yani dedik ya, meselemiz siyasetüstü bir konu. Ondan sonra burada tabii ki müsademeyiefkârdan barıkayihakikat doğar. İktidardaki arkadaşlar farklı şey söyleyecek, muhalefet farklı bir şey söyleyecek ama bunun ölçüsünü, kıvamını tutturarak Dijital Mecralar Komisyonumuzun gündemine bağlı kalınmasını tekrar tekrar ıstirham ediyorum.

Şimdi, tabii, hem saç da ak, kendisi de aksakal Tuncay Vekilim, siz tabii tecrübeli bir vekilimizsiniz, yeni sataşmalara mahal vermeden, böyle bir toparlayıcı bir şekilde rica ediyorum.

Buyurun açıyorum.

Çok rica ediyorum süreye dikkat edelim Tuncay Vekilim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Eski tartışmalara mahal bırakmadan yeni tartışmalar başlatacağız çünkü şimşekler çıkmazsa yeni fikirlerin aydınlanma imkânı yoktur.

16 yaşında porno film izlemeye giden arkadaşlarının önüne duvar seren, böyle etten duvar ören öğrenci temsilci kolu başkanıyım. Ankara’da Tuzluca’yı Lisesi diye bir lisede okuyordum. Devrimci kimliğim bana bu filmlerin arkadaşlarıma çok zarar verdiğini ve bunların durdurulması gerektiğini söylüyordu. 16 arkadaşla birlikte hukuk fakültesinin hemen yanındaki Site Sinemasının önüne durduk, içeri girmek isteyen arkadaşlarımızı engelledik. Porno film endüstrisi bizi yendi, porno film seyreden arkadaşlarım sapık olmadılar Allah’a çok şükür. Türkiye’de porno film -ben milletime çok güveniyorum- o tür şeyler milletimi etkilemiyor, gayet güzel çalışıyorlar.

Ali Erdemir diye bir profesör tanıdım ilerleyen yaşlarımda. Bu sürtünme katsayısını binde 1’e kadar düşüren, Adana Kadırlılı bir profesör, Amerika’da MIT Üniversitesinde kendisine laboratuvarlar tahsis edilmiş, fizik alanındaki bütün ödülleri almış bir profesördü. Ali Erdemir Hoca 1979’da Alparslan Türkeş’in Taksim Meydanı’ndaki -kendisinin kulakları çınlıyordu inşallah- bir mitingine gitmiş, merak etmiş ne söylediğini orada MİT tarafından fotoğraflanmış, İstanbul Teknik Üniversitesindeki görevine son verilmiş, 80’de yasaklı hâle getirilmiş. Ben kendisini 80’li yılların sonunda Amerika’da “Sizinle tanışmak istiyorum.” diye telefon etikten sonra tanıdım. O sürtünme katsayısını yok eden çalışmasını yapınca kendisinin ilk olarak Durex’in patronu aramış, bu tür haberler çıkınca. “Sen ne yaptığını biliyor musun?” demiş. “Sürtünme olmazsa cinsel haz olmaz, sen bizim endüstrimizi yok mu etmek istiyorsun?” “Yok, ben onları, o teknolojiyi makineler için yani uzaya giderken ısınmayı yok etmek için ürettim.” demiş. Teknoloji korkulacak bir şey değildir, teknoloji insanlara hayatlarını kolaylaştırmak için getirilen bir büyük nimettir. Porno film izlenmesini engellemek için 16 yaşında etten duvar ören Tuncay 55 yaşında Armağan Çağlayan’ın sitesine girdi. Dünyanın 2 büyük porno film yıldızını geçen ay Türkiye’ye getirdiler, “O sürtünmeyi yok etmeye çalışıyorsunuz.” diyen Durex’in patronu dünyayı

dolaştırıyor. “Pornografi bir eğitim aracı değildir, çocuklarınızı pornografiyle eğitemezsiniz, cinsel rıza diye bir şey vardır, rızanın ötesine geçemezsiniz. Pornografi bir endüstridir, yasakları ve kuralları vardır, şöyle olmalıdır.” diye dünyayı çocukları, gençleri aydınlatmak için dolaşıyorlar. Onların gerisine düşmemek lazım.

Biz yasakçı, özgürlüklere sınırlama, tanımlama getiren bir yapının içerisine giremeyiz. Benim özgürlüğümün başladığı yerde sizin özgürlüğünüz bitmez, iki özgürlük birleşir, bir büyük özgürlük için mücadele ederler.

Coronadan dolayı size tekrar çok geçmiş olsun diyorum, geç öğrendiğim için de hakikaten üzgünüm.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sosyal medya düzenlemesini hazırlanış tekniğiyle, sunuş tekniğiyle, topluma kabul ettirilme yöntemiyle reddediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ortada bir yasa bir şey yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ortada bir şey yoksa bunları niye konuşuyoruz? Alman yasasından gelecek, demokratik olacak. Görmediğimiz şeyin demokratik olduğunu nereden biliyoruz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir araya gireyim mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Beni yargılayan yargıç, savcı bana dedi ki: “Seni tutuklamaya sevk ediyorum.” “Niye tutuklamaya sevk ediyorsun?” dedim, “Evinde Atatürk’ün Bursa Nutku çıktı.” dedi. “Tamam, doğrudur.” dedim. Aşağıya indim, dedim ki: “Bursa Nutku nedeniyle tutuklanmam için gönderildim.” “Yok öyle bir şey.” dedi yargıç. Bütün bu savcılar ve yargıçlar şimdi içeride. “Ne var peki?” dedim, “Bir şema var, Ergenekon şeması. Senin adın orada yazıyor.” dedi. “Kim yapmış o şemayı?” dedim. “Ergenekoncular.” dedi. “Görebilir miyim?” dedim. “Hayır, göremezsin.” dedi. “Avukatım görebilir mi?” dedim. “Hayır, göremez.” dedi. “Peki, kim görecektir?” dedim. “Ben yargıcım, gördüm, yeter.” dedi. Beş yıl dört ay boyunca bağırdım: “Açın şu şemayı.” diye, beş yıl dört ay sonra şemayı açtılar; adım yok, benim adım yok, benden başka herkes var ama ben yokum. Ama onlar dışarıda, ben içeride kaldım.

Hüseyin Hocam, yasayı gördün mü?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yasa hazırlıkları...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Gördün mü Hocam, Hocam gördün mü?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yasayı görmedim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Görmedin.

Hocam, demokratik olduğunu nereden biliyorsun?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hocam, seni çok seviyorum, buradaki arkadaşlarımı da çok seviyorum. Kimseyi kırıp dökmek için konuşmuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah. Doğrudur, katılıyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben diyorum ki: Arkadaşlar, Alman yasasından aldık, Fransız... Beni İsviçre Ceza Kanunu’ndan alınmış, Almanya’dan getirilmiş, Türkiye’de revize edilmiş yasa maddeleriyle yargıladılar, altı yıl yatırdılar, sonunda da “temiz kâğıdı” verdiler.

Arkadaşlar, görmediğimiz bir şeye kimse kefalet etmesin. Biz bu yasayı bekliyoruz. Bana elbiseyi konfeksiyondan zor uydurursunuz, terziye gitmek zorundayım; kollarım uzun değil kısa, omuzlarım biraz geniş, armut tipliyim, atletik tipli değilim, biz birlikte halledelim bu işi. Dijital çağ başlamıştır, yüzde yüz katılıyorum, çağın gerisindeyiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hocam, dur, birkaç tane daha sayacağım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok kısa...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Üç dakika içinde bitireceğim.

Bir şeyin yalan olduğuna kim karar verecek? Hüseyin Hocam karar verecekse bana göre çok iyi, vicdanı büyük.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tartışma çok iyi bir yere geldi, keşke baştan bunu... Bu kanunun en önemli hususu bu. Yalan haber diye kim karar veriyor?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Arkadaşlar, ben şimdi, tecrübemle söylüyorum. Bir haberin yalan olup olmadığına mahkeme karar veriyor. İhtisas mahkemesi kurarsanız, DGM gibi, özel yetkili mahkeme oluyor. O zaman hukukun dışına taşıyorsunuz. Bugün Tuncay Özkan yalan haber yaptı. Kim karar verdi? Ravza Hanım'la ilgili iddialar, kim karar verdi? Mahkeme karar verdi. Mahkeme de... Kimin kararı geçerli? Mahkemenin verdiği karar geçerli. Ben burada niye varım? Mahkeme kararı var, temyiz belgem var. Peki, yalanı doğrulama, sen yalancısın, sen değilsin; sen dezenformasyoncusun, sen değilsin. Kim karar verecek, nasıl karar verecek? Bunlar çağlar boyu tartışılmış, insanlığın ifade hakkı dâhil olmak üzere özgür düşüncesiyle oluşmuş kavramlar ve kurallar. Vicdanlarımıza bıraktığımız zaman herkesin vicdanı kendisi kadar büyük. Ama bu işin kurallarını nasıl koyacağız? Batı ülkelerinden aldık, getirdik; kabul etmiyorum. Demokrasiye uydurduk, onu da kabul etmiyorum. Bu kavramlar çok değişken kavramlar.

Sosyal ağların tartışılması... Biraz önce arkadaşım söyledi, Sayıştay Başkanlığının orada ne işi var? O diğer yetkililerin orada ne işi var? Niçin duruyorlar orada? Neden bu işi bilen değerli kardeşlerim gibi, AK PARTİ içinde bilgili, donanımlı arkadaşlarımız orada değil, tam mesaiyle orada çalışmıyorlar? Neden o genç kardeşlerim gelip orada görev yapmıyorlar? Biz atayacak değiliz ki, biz gelince biz atayacağız ama şimdi AK PARTİ var, atasın o yetkili arkadaşlarımızı, etkili arkadaşlarımızı, akıllı arkadaşlarımızı, onlar gereğini yapsınlar.

Popülist siyaset... Politikacı yalan söylemezse gazeteci yalan yazmaz. Türkiye'den örnek vermeyeceğim, tartışma açmayacağım, Amerika'dan örnek veriyorum: Pizza Gate olayı. Clinton'ın arkadaşlarıyla birlikte küçük çocukların cinsel tacize maruz bırakıldığı bir organizasyon kurduğunu iddia ettiler, Hillary Clinton seçilmesin diye. Sosyal medya yapmadı, bir radyocu yaptı, Trump'ın en yakın arkadaşıydı. Radyocuya ne ceza verdiler? Ceza vermediler çünkü Trump başkandı. Peki, bu işi organize eden danışmanlara ne ceza verdiler? Hiçbir ceza vermediler. Şeytanlaştırdığımız her şey döner bizi taşlar arkadaşlar. Görünür gerçekliğin ötesine geçmezsek eğer, bize gösterilenle yetinirsek biz bu işin altında kalırız.

Bitiriyorum.

Sorumlu muhalefet, sorumlu insan eleştiren insandır; kendisi için değil. Sizi temin ederim, yukarıda Allah var, korkarım hesap vermekten bu dünyada, öbür dünyada; vicdanımın kabul ettiğini kabul ediyorum, etmediğini etmiyorum. Ben bugüne kadar bu yasayla getirilen şeyleri kabul etmiyorum arkadaşlar, bunlar yanlıştır. Karanlık fabrikalar ama dünya çok aydınlık, dünya çok güneşli, güneşli bir dünyaya teknolojiyle birlikte yürüebiliriz ve bizi hiçbir şeyin korkutmasına izin vermeyelim. Biz

korkuyu yenerek geleceğe, çocuklarımıza güzel bir şeyler bırakabiliriz. O nedenle Komisyonumuzun -Başkanımız dâhil olmak üzere- bütün üyelerinin görmediği, herhangi bir şekilde çalışmasına katkı sunmadığı hiçbir çalışmayı bize sunarken “demokratik”, “katılımcı”, “yalan haberi yasak...” Bunlar tartışmaya çok açık kavramlar. Gelecek bizi bekliyor, oraya son sürat gitmek gerekiyor. Bizim iktidarımızda korkmayacağız, karanlıktan da korkmayacağız, dijital çağdan da korkmayacağız, gereken bütün düzenlemeleri yapacağız.

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum arkadaşlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

Ben en sonunda cevap verecektim ama tabii, yani Fuzuli’nin dediği gibi “Söylesem tesiri yok, sussam gönlüm razı değil.” Değerli arkadaşlar, Komisyonumuz tam da bu yasa yapımı sürecinde inisiyatif alıp işte, başlatıyoruz yani, mesele bu. Burada ortak akılla, demokratik katılımı konularımızı müzakere edeceğiz, tartışacağız ve bizim yani söylediğim, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Komisyonumuzun öncülüğünde bir düzenleme olacak.

Abdullah Vekilim, şimdi sözü size vereceğim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Çok kısa, yeni bir şey de...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok rica ediyorum yani gök kubbe altında söylenmemiş bir söz yok. Bak, corona var. Ondan sonra yani ben şunu, haftaya kimi davet edeceğiz yani?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, ben o önerimi de yapacağım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, rica edeyim, mesela ne kadar süreliğine yani 2 kişiyi davet edelim diyorum, kırk beşer dakika dinleyelim yani sizin bu konularda bir fikir serdetmenizi istirham ediyorum.

Buyurun Abdullah Bey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben Mustafa Bey’in bana yönelik olan sözlerinden dolayı söz aldım fakat şunu söyleyeyim hemen, “sorumlu muhalefet” kavramıyla bana yönelik bir cümle kullandı: Bakın, sorumluluğumuz gerçekten bu ülkenin cazibe bir ülke hâline getirilmesidir, bizim bütün çabamız bu yöndedir. Öte taraftan, biz hani “çağlar” diyoruz ya, Yakın Çağ, Orta Çağ, bilgi çağı yani bunlar birer süreç. Şöyle bir sorunla biz karşı karşıyayız Türkiye’de maalesef: Bakın, yatırımcılar açısından önemli olan sorun nedir biliyor musunuz, hukuki güvenlik ilkesidir, hukuk meselenizi ve ortamınızı sorgulayarak ancak gelip bu ülkede yatırım yapmak isterler.

Bir diğer mesele, siz de dile getirdiniz, düşünce özgürlüğü çok önemli bir kriterdir ve öte taraftan şunu da hemen belirtiyim: Bakın, o kadar önemli şeylerle, bu dijital çağda mahkemelerimizin kararlarını uygulamayan bir yapıyla biz karşı karşıyayız, hukuki güvenlik ilkesi şu anda gerçekten rafa kaldırılmış durumda yani hukuk sisteminin gerçek anlamda gözden geçirilmesi lazım. Ben bunu süreç olarak değerlendirdiğimde yani Orta Çağ’ın her tarafının bütün aşamasıyla kötü olduğunu söylemek de mümkün değil çünkü bu bir süreçtir, bir süre meselesidir. Biz dijital çağda, bilişim çağında düşünceye maalesef yasaklama getiren bir ülke hâline gelmiş durumdayız ve şunu net bir şekilde söyleyeyim: Bizim sorumluluğumuz gerçekten bu ülkenin bütün yapılarıyla, bütün halklarıyla, bütün renkleriyle barış ve gerçek anlamda özgürlükler içerisinde yaşanılabilir bir ülke hâline getirilmesidir. Bizim sorumluluğumuz budur, biz bunu yerine getiriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir de Sayın Başkan, ben bir öneride bulunayım. Özellikle, bu hani şöyle ilgili, özgürlükler açısından ve bu konuda yetkin olan bir Doktor Murat Volkan Dülger, bilişim hukuku konusunda çalışmaları var, kitaplardan ben takip ettim, belki çağrılabilir diye ben öneride bulunmak istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim.

O bizim bir grubumuz var zaten kendi aramızda konuştuğumuz, oraya önerileri, orayı da daha aktif kullanmak demokratik katılım bakımından önemli.

Şimdi, teşekkür ediyorum Abdullah Bey.

Mustafa Bey, siz de söz istediniz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bir iki cümle.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aziz dostum, sen gönül ehlisin, bir şey olmasın. Toplantıyı “bitiricik”. Bizim Hatay’da öyle diyorlar. Sonra da zaten İbrahim Bey’e söz vereceğim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, aklımdan çok şeyler geçti Başkanım da tabii, bir iki cümle bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen, aynen.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Biz de kırıcı olmak için uğraşmıyoruz, Tuncay Bey’in o ifadesi önemli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tabii, ben ikinizi de tanıyorum gerçekten çok...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bir kere Başkanım, size fikrî muhalefet gibi algılamayın ama şunu söyleyeceğim: Burada “Dijital mecralar konusuna dönelim.” diye bir ifade kullandınız. Sonuçta burası siyasetin oluşturduğu bir birim ve hepimiz siyasetçiyiz yani sadece bürokratik, teknik konuları konuşacağımız bir alan değil, zaman zaman siyasi düşüncelerimizi burada ifade edebiliriz. Ben Mecliste de bunu açıkça söylediğim için bir kez daha söyleyeceğim, özellikle, muhalefet iktidara çok haksız bir şekilde zaman zaman yükleniyor. Elbette biz de iktidar olarak bir iki cümle cevap vereceğiz; bu çok normal diye düşünüyorum. O yüzden siyaseten farklı alanlara kayabiliriz, konuşabiliriz, ben bunu da normal olarak karşılıyorum. Tabii, siz de toplantıyı uzatmak istemiyorsunuz, sizi de bu anlamda anlıyoruz.

Şunu ifade etmek isterim: Yani burada hem Deniz Bey hem Tuncay Bey hem Abdullah Bey yasakçılıktan bahsediyorlar, özgürlüklerin geleceğiyle ilgili kaygıdan bahsediyorlar hatta Deniz Bey şey dedi: “Başka partiler gelirse bunu çok farklı bir şekilde kullanabilirler.” Şimdi, böyle bakarsak işin felsefesi açısından o zaman bizim bir şey yapmamamız gerekir. Yani bir şeyler yapmak lazım. “Mesela yarın teknoloji değişirse nasıl bir ortam oluşur? Belki bu kanun tamamen işlevsiz hâle gelebilir.” denildi. O da mümkün, o da olabilir, bunlar olmayacak şeyler değil. Kanun işlevsiz hâle gelirse bu işin revizyonu var, yeniden çalışması var, sonuçta süreçler işliyor, bu tekrar değerlendirilebilir. Ben özellikle bu cümleleri ifade etmek için söz aldım: Bizim buradaki amacımız kesinlikle Türkiye’de hukukun güvenliğini sağlamaktır, bizim buradaki amacımız Türkiye’deki özgürlükleri yasaklamak değil korumaktır, bizim buradaki amacımız ifade özgürlüğünü hukuk çerçevesinde geniş tutabildiğimiz kadar geniş tutmaktır. Yani biz burada... Tamam, muhalefet özgürlük istiyor da biz istemiyor muyuz? Özgürlükleri biz herkesten fazla savunuyoruz, yani bu konuda sanki biz özgürlüklere karşıymışız da muhalefet özgürlükleri istiyormuş gibi bir hava oluşsun istemem, bunu ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim Mustafa Bey. Yeni bir sataşmaya da mahal vermediğin için çok sağ ol.

Şimdi, son sözü Yozgat Milletvekilimiz, İbrahim Ethem Sedef Bey’e veriyorum.

Buyurun Başkanım.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle bütün milletvekillerimize, Meclis çalışanlarımıza ve gazetecilerimize hayırlı günler diliyorum.

Bu, yeni yasama yılında ilk toplantımız. Bu yeni yasama yılının verimli bir dönem olacağına inanıyorum çünkü bu sosyal medya yasasının da yakın bir sürede Meclisimize, Komisyonumuza gelecek olmasını da önemsiyorum. En azından bizlerin de milletvekilleri olarak katkımızı orada da sunacağımıza inanıyorum.

Tabii, sosyal medya yasasını daha Meclise gelmeden reddetmek, işte, doğrudu, yanlıştı demek ne kadar doğru ona bir şey diyemiyorum. Ben de bir Cumhuriyetçi paydaşı olarak yani yasaı savunmak istiyorum ama yasa yok, hani, görmediğimiz için ben de savunmuyorum. Niye savunmuyorum? Yasaya biz de bir katkıda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yasa çünkü yapılmadı.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Tabii, yapılmadı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yapacağız.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Yasa buradan çıkacak

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Çerçeve konuşulur, yasa...

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Ve bu konuda da aslında, genel manada, Komisyon olarak şöyle bir bakış açısı koymamız gerektiğine de inanıyorum. Yani yasaı yasakçılık gibi algılamamamız gerekiyor bunu hem ülkemiz adına da hem insanlarımız adına da hem de buradaki çalışma ortamının refahı adına da... Her şeyi yasaklamak değildir. Belki daha güzel bir madde eklenecek, daha bir önü açılan yani sosyal medya kullanımının gençlere daha belki yaş oranını yükseltecek bir şey koyacak.

Ben bir anekdot anlatayım: Ben bakıyorum sosyal medyaya girme süreme... Bir on günlük evde kalma sürem oldu, babam da buradaydı. E, babam 66 yaşında, baktım, benden çok çok çok fazla saatlerce sosyal medyaya giriyor. Sonra paylaşımlarına baktım, yemin ederim en az benim kadar siyaset yapmış ve benden fazla paylaşım yapmış babam. Yani 66 yaşında sosyal medyayı aslında bizlerden... Ben genel olarak da şöyle baktığımda emekli dediğim, babam gibi emekli olan insanların vakit bulabilme olasılığı daha yüksek olduğu için orada daha çok vakit geçirdiklerini de ben görüyorum yani onun için, bizim belki katkı sunacağımız şeyler olacak bu gelecek yasada, burada görüşeceğimiz yasada.

Bunun yanı sıra bir de bizim şöyle bir bakış açımız -Başkanımın konuşmasında da geçti- var: Demokrasi, özgürlük ve güvenlik dengesinin ortak bir şekilde kurulması lazım yani ülkenin her alanında; bu, ticaretinde de... Güvenlik tamamen yok edilirse -buna güvenlik mantığıyla bakarsak- o zaman ne olur güvenliğe bakmadığımızda? Ticaret anlamına bakalım yani güvenliğin sadece, işte, güvenlik güçleriyle oluşan bölümüne değil, terörle olan mücadeleyi tabii ki devlet olarak sonuna kadar vereceğiz ama bunun yanı sıra güvenli ticaret alanlarının da oluşturulması lazım. Nasıl? Alışveriş yapan bir bireyin hakkını korumak gerektiği gibi, dolandırılmasını engellemek gibi ticaret yapan esnafın da bu mecrayı kullanan esnafın da mağdur olduğu bölümlerini belki güvenlik altına almamız gerekecek esnaflar bölümünde de. Yani bu, geniş manada, dediğim gibi, demokrasi, özgürlük ve güvenlik dengesini güzel bir cümle olarak aldım. Temsilcilerin buraya gelmesi önemli, sosyal medya temsilcilerinin Başkanım;

Komisyon olarak da onları dinleyelim ve o büro açmaları gibi, fiziki adreslerinin belli olması gibi taleplerimizi de iletmış oluruz ve ne tür çalışmalar yaptıkları hakkında da bilgi almış oluruz. Bunun yanı sıra “Gençlerimizde sosyal medya bağımlılığını azaltmak için neler yapabiliriz?” gibi çalışmalarını da ben önemsiyorum. Yalnız, fenomenleri çağırma konusunda düşünerek hareket edersek diye de bir anekdot araya sıkıştırmak istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim Vekilim.

Selman Bey, sen söz almadın, teşekkür ediyoruz. Mevlâna diyor ki: “En güzel konuşma, en kısa konuşmadır.”

Şimdi, tabii, ben hemen kapatacağım. Cahit Sıtkı Tarancı’nın çok güzel bir şiiri var biliyorsunuz “Memleket İsterim” diye. Çok güzel bir betimleme yapar, orada da “Memleket isterim/ Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun/ Olursa bir şikâyet ölümden olsun.” Şimdi, memleketimizdeki şikâyet internet hızından olsun yani gerçekten bu meselenin buraya gelmiş olmasını ben milletimiz açısından çok büyük bir kazanım olarak görüyorum çünkü bu teknoloji yerine getirilebilir ama “önce insan” diyerek bakmak daha önemli diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, burada çok önemli konular konuşuldu, bunlara tekrar dönüp cevap verecek değilim. Şunu belirtmek istiyorum: Yasayı bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi yapacak, bizim Komisyonumuz yapacak. Daha yasa ortada yokken -o gazeteci arkadaşlara da saygı duyuyorum- onlar sürekli yazıyorlar. Onun da sebebi şu: Biz bunun diplomasisini yapmadığımız için, bir kamu diplomasisi yürütmediğimiz için, haklı olarak bazı duyumlar üzerinden değerlendirmeler yapıyorlar. Bu duyumların hiçbirinin doğru olmadığını belirtmek isterim. Ayrıca, Almanya, Fransa, İngiltere örneği... Ben tecrübeli bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyım; biz her meselede hep muasır medeniyet seviyesini kendimize ölçü almışız, herhâlde kendimize Kuzey Kore’nin sosyal medya yasasını örnek alacak değiliz; tabii ki Almanya’yı alacağız, tabii ki İngiltere’yi alacağız, tabii ki ya Anglosakson örneğine bakacağız ya da Kıta Avrupası örneğine bakacağız yani aklın yolu bir. Burada şunun altını çizmek istiyorum: Bir taraftan bu gelişmiş demokrasilerdeki örnekleri alırken diğer taraftan da kendi toplumsal gerçekliğimize uygun, kendi hukukumza uygun olarak daha önce olduğu gibi, bizden önce büyüklerimizin yaptığı gibi biz de aynı yöntemi usul bakımından takip edeceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, yasayı çıkarma süreçlerini örnek almamızda fayda var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah, hepsini; sadece yasayı çıkarma usulü değil, aynı zamanda şeyi de... Bunu söyledim, bu katılımcılık önemli.

Şimdi arkadaşlar bana not iletiler; Biz Millî Eğitim Bakanlığından ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından çocukların korunmasına yönelik raporlar istedik yani bu konu önemli. Bizim Komisyonumuz -sizler sürekli dile getirdiniz, ben kısmen daha ihtiyatlı yaklaştım- önemli. Yeni bir dijital çağı başladıysa, başlayacaksa bunun hukuksal, yönetsel, ahlaki -yani çok iddialı bir laf, amacını aşan laf söylemek istemem ama- çerçevesini bizim Komisyonumuz çizecek. Tabii ki siyasettir, tabii ki konuşulacak, ben sadece zamanı efektif kullanmak bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Burada sadece sosyal medya yasasıyla ilgili bir düzenleme yapılmayacak; aynı zamanda burada gazeteci arkadaşlar var, internet yayıncılarının çok ciddi sıkıntıları var; reklam alma, vergi verme, muhataplık geliştirme, basın kartı alma bağlamında ve pek çok konuda. İnternet yayıncıları ile ilgili Basın Kanunu’nda değişiklik yapmak gibi bir hedefimiz var, diğer taraftan sosyal medya yani 5651’le ilgili revize edilmesi gereken... Arkadaşlar dile getirdiler, siz bir düzenleme yapıyorsunuz, bir yıl sonra

o düzenlemeyi tekrar düzenlemek gerekiyor. Biraz önce Mustafa Bey de söyledi, tabii ki hayat böyle bir şeydir zaten, siz bir düzenleme yaparsanız, yol yaparsınız, daha geniş yol yapmanız gerekir; hastane yaparsınız çünkü hayat dinamik bir şeydir, hayat diyalektik üstüne ilerler. Bunun altını çizmek lazım.

Belki de yani bu yalan haberle ilgili... Tuncay Özkan Bey söyledi. Zaten dünya demokrasilerini tehdit eden tam da bu. Yalan habere kim karar verecek? Yani burada Avrupa'da da Amerika'da da... Bana Amerikan Büyükelçiliğinden bir heyet geldi komisyon olarak, Komisyon Başkanı sıfatıyla geldiler, onlara da sordum ben: "Sizde siz ne yapıyorsunuz?" "Biz de karar veremiyoruz." diyor. Yani bu sadece Türkiye'de bir pratik problem değil, dünyada da bunun problem olduğunu görüyoruz ve burada farklı farklı kurumlar, kimisinde mahkemeler, kimisinde bir tane... Mesela, bizde, konvansiyonel medyada bu konudaki hakem kim? RTÜK. İşte, onlar karar veriyorlar.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Değil, mahkeme.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, mahkeme de, en azından hani...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – RTÜK değil çünkü RTÜK siyasi bir kurum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - RTÜK düzenleyici kurul olarak... Kurul anlamında söylüyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – RTÜK teknik düzenleme yapıyor, içerik denetlemesi yapamıyor, içerik denetimini Türkiye'de yüksek mahkeme yapıyor. O, bir tek, 1984 zamanında var Hocam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Şimdi şunu tekrar belirtmek gerekiyor...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – RTÜK'ten de çağırılım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, şöyle işte: Bu konuya, sadede geledim ya, tipik Türk işi oldu. Şimdi, mesele şu: Bir, ne kadar süre? Benim önerim şu: Yani dediğim gibi, şimdi ben söylesem diyeceksiniz ki: "Başkan, sen karar vermişsin." Sizin fikir belirtmenizi istiyorum. Bu uzmanları... Mesela, haftaya 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, perşembe ve cuma günü tatil. İsterseniz salı, çarşamba yani hiç ara vermeden uzmanları çağırmaya devam edebiliriz; başka bir şey daha söylüyorum, 4 Kasım'da Facebook temsilcisi gelecek, Facebook temsilcisi geldikten sonra uzmanları tekrar dinlemeye başlarız. Benim önerim şu: Otuz dakika... Diyelim ki, Ayhan Hocamızı biz çağırdık, -Ayhan Hocamız, biliyorsunuz, iletişim ve bilişim uzmanı- bir uzman olarak Ayhan Bey geldi -yani Vekil olmadan önce- kendisini otuz dakika dinlemeyi teklif ediyorum. Her oturumda -diyelim ki biz 4 Kasım'da toplandık, örnek veriyorum, farazi, Facebook temsilcisi gelecek ama- biz Ayhan Bey'i ve Ahmet Bey'i otuzar dakika dinleyelim, sonra da soru-cevap faslıyla meseleyi biraz daha açalım. Bence otuz dakika -hem akademisyenlik yaptım, hem gazetecilik hem de televizyonculuk yaptım, şimdi Milletvekili olarak Allah nasip etti hizmet veriyorum- çok uygun bir süredir bir konuyu anlatmak için. Otuz dakika dinleyelim, sonra soru-cevap faslında da dinleyelim çünkü sizin de zamanlarınız kısıtlı yani bir buçuk saat içerisinde ya da iki saat içerisinde her toplantımızı... Ben milletvekillerimize zaman sınırlaması getirmekten edep ederim yani bu doğru değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bir dakikada meramımızı anlatıyoruz Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Yani otuz dakika dinlemek, sonra tekrar 2'nci ayakta soru-cevapla dinlemek şeklinde, benim önerim bu. Sizlerin teklifine, görüşlerinize açıyorum ya da bunu konuşabiliriz bilahare.

Gelecek hafta toplantı yapalım mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bence hazırlık yapalım, şöyle olsun: Biz listeler oluşturalım, size sunalım, bir dinlenme listesi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Büyükgümüş, bir şey söyleyecekti.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Benzer bir şey yani Tuncay Bey’le aynı şeyi düşündük zannediyorum. Önümüzdeki hafta parti grupları “Nasıl bir planla, kimleri dinleyelim?”i çalışsın bence Başkanım. 4 Kasımdaki Facebook toplantısıyla başlayalım.

Bu arada da herkes size taleplerini iletir. Öneriniz de bence makul, 2 farklı kişiyi bir saat dinleyip bir saat de o 2 kişinin söylediklerini müzakere ettiğimiz bir format olabilir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen katılıyorum, sanıyorum ortak akıl olarak.

Şimdi, arkadaşlar şunu çok derler, dedim ya: Biz tecrübeli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyız. Bu nüfus cüzdanı eskidikçe Türkiye’de aslında söylenmedik hiçbir şey... “Efendim, Komisyona getirdik, dinledik, ne oldu?” Komisyonumuz, hepimizin adıyla literatür bırakmış oluruz. Hepimizin amacı bir iz bırakmak değil midir, tarihe bir söz bırakmak değil midir? Bizim burada gelip uzmanları dinlememizin bizden sonraki kuşaklar için, bizden sonraki Komisyon için hem fikrî hem entelektüel hem hukuksal hem siyasal bir birikim ve altyapı bırakması bakımından önemli olduğu kanaatindeyim.

Bugün, çok verimli bir toplantı oldu. Gerçekten bizim Komisyonumuz harika. Belki haftaya resmî bir toplantı yapmasak bile ben bu Komisyonun çok değerli milletvekillerini ve çalışanlarını bir yemekte buluşturmak gibi bir niyetimin olduğunu arz etmek isterim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Hatay’da mı Başkanım?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hatay sofrası da olur.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hatay sofrası olur, Hatay gastronomi şehri biliyorsunuz.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, bugün kıymetli bir toplantı gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum, sizlere teşekkür ediyorum. çok sağ olun, gerçekten çok verimli oldu. görüşülecek başka bir konu olmadığından Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum.

Hatay’a davet ediyorum.

Kapanma Saati: 12.57

